સફળતાની સીડી

ગુજરાતી ભાગ – ૧

શિક્ષક સજજતા સર્વેક્ષણ - 2021

ધોરણ – 3 . 4 અને 5

પ્રસ્તાવના

નમસ્કાર શિક્ષક મિત્રો..

સરકારશ્રી દ્વારા શિક્ષકોની સજજતા તપાસવા માટે એક સર્વેક્ષણ હાથ ધરવામાં આવ્યું છે.જેમાં રાજય સરકાર હસ્તકની શાળામાં ફરજ બજાવતા શિક્ષકોનું વિષયને અનુરૂપ સર્વેક્ષણ કરી આગામી સમયમાં શૈક્ષણિક આયોજન હાથ ધરવામાં આવનાર છે. ત્યારે પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકોને ઉપયોગી સાહિત્ય મળી રહે તેવો એક પ્રયાસ કરી આપની સમક્ષ ' **સફળતાની સીડી** ' નામનું પુસ્તક મુકવામાં આવે છે. જે આપશ્રીને સર્વેક્ષણની તૈયારી કરવામાં મદદરૂપ બનશે તેવી આશા સાથે શિક્ષક મિત્રોને અર્પણ કરવામાં આવે છે.

ધોરણ ૩ થી ૫ ના ગુજરાતી વિષયવસ્તુને વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના રૂપમાં આપની સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે. જે શિક્ષક સજજતા સર્વેક્ષણની ઝડપી અને ટૂંકાગાળા માં તૈયારી કરવામાં આપશ્રીને સહાયરૂપ બનશે.

વધુ શૈક્ષણિક માહિતી માટે ....www Priy Education safar blogspot.com

કંટકો ભલે પાથરે બધા આપણા માર્ગ પર
ફૂલો આપણે ધરતાં રહીએ હંમેશ બીજાની રાહ પર,
કદર તેની ચોકકસ થશે આપણા અસ્તિત્વ બાદ પણ
દીવાદાંડી સમ બની જઈશું આપણે બીજાના રાહબર.

સંકલન

ઝાલા રાજેન્દ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ
મ.શિ.શ્રી બાઘલા પ્રાથમિક શાળા
તા : લાલપુર જિ : જામનગર
મો : 9913172830 / 9099397144

નોંધ :– કલશોર અને કૂહુ પુસ્તકનો અભ્યાસ કરી લેવો.

–:– પુસ્તકની વિશેષતા –:–

- ☞ ધોરણ ૩ થી ૫ ના ગુજરાતી વિષયના તમામ એકમના MCQ ના તમામ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
- ☞ તમામ પ્રશ્નોના જવાબ આપવામાં આવેલા છે.
- ☞ પ્રશ્નોની સરળ ભાષામાં રજૂઆત.

શિક્ષકનું નામ :– ....

શાળાનું નામ :– ....

સી.આર.સી :–..

મોબાઈલ નંબર :–..

–:– વતન –:–

ઝાલા રાજેન્દ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ
મુ.પો :– જોરાજીના મુવાડા
તા :– તલોદ
જિ :– સાબરકાંઠા (ઉત્તર ગુજરાત)
પિન :– 383215
મોબાઈલ :– 9913172830

વિભાગ – ૧ ગુજરાતી વ્યાકરણ

☞ સર્વનામની સમજ

– નામના બદલે જે શબ્દ વપરાય તેને સર્વનામ કહેવાય છે.
– હું, અમે, આપણે,તુ, તમે,એ, તે વગેરે પદો આપણુ સંજ્ઞાને બદલે વાપરીએ છીએ.
– સંજ્ઞાને બદલે જે પદ વપરાય તેને સર્વનામ કહે છે.
ઉ.દા – તેને, તેણે,તેના વગેરે શબ્દો સર્વનામ છે.

☞ એકવચનની સમજ

– કોઈ શબ્દ બોલવાથી તે એક જ વસ્તુ, વ્યકિત કે પ્રાણી છે. એમ સમજાય ત્યારે તે શબ્દ એકવચન કહેવાય છે. ઉ.દા– વૃક્ષ, બાળક, પાટલી

☞ બહુવચનની સમજ

– કોઈ શબ્દ બોલવ)થી તે એક કરતાં વધારે વસ્તુ,વ્યકિત કે પ્રાણી છે. એમ સમજાય ત્યારે તે શબ્દ બહુવચન કહેવાય છે. ઉ.દા– વૃક્ષો, બાળકો, પાટલીઓ

☞ લિંગની સમજ

– જે શબ્દોની પાછળ મોટે ભાગે 'ઈ' પ્રત્યય લાગેલો હોય તેને સ્ત્રીલિંગ કહે છે.
ઉ.દા– છોકરી, દાસી, રાણી, ચકલી
– જે શબ્દોની પાછળ મોટે ભાગે 'ઓ' પ્રત્યય લાગેલો હોય તેને પુલ્લિંગ કહે છે.
ઉ.દા– છોકરો, ઘોડો, વાંદરો, મોરલો
– જે શબ્દોની પાછળ મોટે ભાગે 'ઉ' પ્રત્યય લાગેલો હોય તેને નપુસકલિંગ કહે છે.
ઉ.દા– છોકરું, કૂતરુ, આંગણું, રમકડું

જોડણી– બંને જોડણી માન્ય હોય તેવા શબ્દો.

અટવિ – અટવી	કોટિ – કોટી	જોશી – જોષી	યતિ – યતી
અણિ – અણી	ખનિજ – ખનીજ	તંબુ– તંબૂ	યોનિ –યોની
અથાક – અથાગ	ખર્ચ – ખરચ	દિલ્લી –દિલ્હી	રજનિ – રજની
અવનિ – અવની	ખિસ્સું – ખીસુ	ધતુરો – ધંતૂરો	રાત્રિ – રાત્રી
આમલી – આંબલી	ખુરશી – ખુરસી	નહિ – નહીં	રાષ્ટ્રિય – રાષ્ટ્રીય
ઈસ્ત્રી – ઈસ્તરી	ગરબડ – ગડબડ	પદવિ – પદવી	રુક્ષ – રૂક્ષ
ઈર્ષ્યા – ઈર્ષા	ગુજરાત – ગૂજરાત	પ્રતિકાર – પ્રતીકાર	લિંબોળી – લીંબોળી
ઉચ્ચક – ઊંચક	ગોષ્ટિ – ગોષ્ઠી	ફળદ્રપ – ફળદ્રૂપ	લિપિ – લિપી
ઉંદર – ઊંદર	ઘુંમટ – ઘૂમટ	બાજુ –બાજૂ	સુરભિ – સુરભી
એંશી – એંસી	ચાકુ – ચાકૂ	બિના – બીના	વિનંતિ –વિનંતી
ઔષધિ – ઔષધી	ચુપ – ચૂપ	ભાવિ –ભાવી	વિશે – વિષે
કચુંબર – કચૂમર	જગા – જગ્યા	ભ્રૂકુટિ – ભ્રૂકુટી	વૈદ – વૈધ
કિંમત – કીમત	જરૂખો – ઝરૂખો	મજા – મઝા	શાપ – શ્રાપ
કીર્તિ – કીર્તી	જા જાદૂ	મશી – મસી	સિંગ – સીંગ
કુટિર –કૂટીર	જામિન – જામીન	માખ – માખી	સીસી – શીશી

સાચી જોડણી

જશોદા	મય્રરી	પર્યાવરણ	વાતચીત	કમ્પ્યૂટર	ગાવડી	ઠાકુરજી	કેડી
દીવાસળી	વર્ધિની	પરિક્રમા	ભીડ	નારિયેળ	મઢી	બહાદુર	સુશીલ
નખશિખ	દીર્ઘાયુ	નાવડી	ફિટકાર	બકરી	ટીલડી	જિજ્ઞાસા	ટેકીલા
નિશદિન	નિર્વાસિત	પીલું	આબરૂ	પાંદડું	દિશા	દધિચિ	ખાનગી
સત્યવાદી	નિશાચર	કબૂતર	પ્રિય	ડોલરિયો	બીરબલ	નિયમિત	સોનેરી
વિધવા	પંરોગામી	ભમરો	વિશાળ	ભાભલડી	મહેતલ	ચોમાસું	સીમ
પૂર્વજ	ફેરિયો	કાગડો	વિદાય	પાવલિયો	કસૂર	બચુડા	મધ્યાહન
ત્રિકાળ	મરજીવા	ચકલી	ધ્યાન	સિંધુ	ચતુર	ગલી	વિદ્યાર્થી
શિલાલેખ	શ્રમજીવી	દેડકો	કૂતરો	મૂર્તિ	પ્રયત્ન	સૈનિક	હાઈસ્કૂલ
અગ્નિપરીક્ષા	સ્વંયંવર	દૂધી	ઈશારો	શિલ્પી	ઈજા	ટોપી	ધોરિયો
ચિકિત્સા	સ્વંયસેવક	ભીંડા	જીવ	આબેહૂબ	ટોળું	ઊંચો	ઊંઘણશી
દીક્ષા	વાત્સલ્ય	હૂંફ	ખંજરી	તરકીબ	ટૂંકું	સોટી	દરિયો
પ્રતીક્ષા	દૌહિત્ર	વાસી	તકલીફ	નિષ્ણાંત	ફકીર	વોકળો	પૂરક
સામાજિક	ઈચ્છનીય	સૂરજ	છીછરું	યુક્તિ	કાણું	પ્રતિમા	રક્ષણ
સામયિક	અનિમેષ	ટામેટું	ઊંઘવું	મૂર્ખ	ધણી	મૂલ્ય	પ્રકાશ
પારિભાષિક	ઉપચાર	ચોપડી	ગરીબ	ઝડપી	કૃપા	કિંમત	ઈચ્છા
સામાસિક	ભાવની	બંડી	વિદાય	દુકાન	માલિક	હિંમત	કિનારો
સુત	ભાવવાહી	ફરિશ્તો	ડુંગર	પિનકોડ	વિખૂટું	શિયાળો	જીવાત
તાડપત્રી	પ્રવાહી	બીમાર	વૃક્ષ	મીંદડી	ઊંટ	સિંહ	વિકાસ
તર્જની	પૂર્વગ્રહ	મંજૂર	જન્મ	માંજરી	શુદ્ધ	શિકાર	મિશન
અનામિકા	દુરાગ્રહ	શાંતિ	દુનિયા	કૂંપળો	નીડર	ટાણું	ઈલાજ

લિંગ પરિવર્તન

ઘોડો – ઘોડી	વીર – વીરાંગના	ગોવાળ – ગોવાલણ	રંગલો – રંગલી
કૂતરો – કૂતરી	સાધુ – સાધવી	મિત્ર – સખી	ઢગલો – ઢગલી
ચકો – ચકી	દેવ – દેવી	ભિખારી – ભિખારણ	ખાટલો – ખાટલી
સિહ – સિંહણ	શિક્ષક – શિક્ષિકા	કુંભાર – કુંભારણ	પાટલો – પાટલી
વાઘ – વાઘણ	વિદ્યાર્થી – વિદ્યાર્થીની	ભગવાન – ભગવતી	સાવરણો – સાવરણી
કાગડો – કાગડી	ગધેડો – ગધેડી	હરણ – હરણી	સસલો – સસલી
છોકરો – છોકરી	વાંદરો – વાંદરી	ધોબી – ધાબણ	માસા – માસી
પુત્ર – પુત્રી	કાકા – કાકી	શેઠ – શેઠાણી	શિષ્ય – શિષ્યા
કુમાર – કુમારી	ગાયક – ગાયિકા	સેવક – સેવિકા	સૂડો – સૂડી
પુરૂષ – સ્ત્રી	નોકર – નોકરાણી	લેખક – લેખિકા	ભાઈ – ભાભી
પિતા – માતા	મામા – મામી	અભિનેતા – અભિનેત્રી	માસા – માસી
શ્રીમાન – શ્રીમતિ	દાદા – દાદી	પુજારી – પુજારણ	જેઠ – જેઠાણી

રૂઢિપ્રયોગ

1	સ્વપ્ન ફળવું – ઈચ્છા પુરી થવી.	39	નિ : શબ્દ બની જવુ – શાંત થઈ જવુ.
2	ઉર તણાવું – દિલ ખેંચવું	40	જોતરાઈ જવુ – કામમાં લાગી જવુ.
3	ઊડીને આંખે વળગવું – તરત ધ્યાન પર આવવું	41	દિલ દઈને – ખૂબ જ ઉત્સાહ અને ધગશથી.
4	મીટ માંડવી – નજર સ્થિર કરી જોઈ રહેવુ.	42	કામમાં આત્મા રેડી દેવો – પુરે પુરી લગનથી કામ કરવુ
5	મન ઠરવુ – સંતોષ થવો, ગમી જવુ.	43	પગરણ માંડવા – શરૂઆત કરવી.
6	રામ રામ કરવા –વિદાય લેવી.	44	દિલ દ્રવી ઊઠવુ –ખૂબ દુ:ખ થવુ.
7	કાન સોરીને દોઢયે ચડાવવુ – સતર્ક થઈ જવુ.	45	કામમાં એક ધુપ થવુ – કામમાં તલ્લીન થવુ.
8	ઘોડાને ઘેર હોવુ – ખૂબ દૂર હોવુ.	46	મેળો જામવો – ઘણા માણસનું એકઠા થવુ તે.
9	મન ઊઠી જવુ – અભાવ આવવો , રસ ન રહેવો.	47	ગામનું નાક હોવુ – ગામની શોભા હોવી.
10	નજર ધ્રોબવી – નજરથી નજર ન મેળવવી.	48	મૂછ મરડવી – મૂછના આંકડા મરડવા.
11	મિજાજ તરડાવો – અભિમાન થવુ.	49	તડકી છાંયડી જોવી – સુખ દુ:ખમાંથી પસાર થવુ.
12	ફાટી આંખે જોઈ રહેવુ – અચંબો કે વિસમય સાથ જોવુ.	50	પાકા ઘડે કાંઠા ન ચડે – યોગ્ય સમયે જે કરવાનું હોય તે.
13	આંખ કરડી થવી – ગુસ્સાથી આંખ લાલ થવી.	51	લાજ જવી – આબરૂ જવી.
14	પડયો બોલ ઝીલવો – આજ્ઞાનું પાલન કરવુ.	52	ગેડ બેસવી –મનમાં ગોઠવાવુ.
15	માથે ચારેય હાથ હોવા – રહેમ દષ્ટિ હોવી.	53	મનમાં સમસમી રહેવુ – ધુંધવાઈ જવુ.
16	મોંમા આંગળા નાખવા – ખૂબ આશ્વર્ય પામવુ.	54	ખૂંટો બેસાડવો – પાયો નાખવો.
17	પગે પાંખો ફૂટવી – ખૂબ જ ઉત્સાહમાં આવી જવુ.	55	પાકે પાયે કરી –પાકુ કરવુ , નકકી કરવુ.
18	પેટે પાટા બાંધવા – ખૂબ જ દુ:ખ વેઠવુ.	56	રૂવાડા બેઠાં થવા – હરખથી શરીરના વાળઉભા થવા
19	લોઢાના ચણા ચાવવા – અંત્યત મુશ્કે લ કામ કરવુ.	57	ખાતર પાડવુ – ચોરી થવી.
20	આકાશ પાતાળ એક કરવા – ખૂબ જ મહેનત કરવી	58	સંચળ થવો – અવાજ થવો.
21	રસ પડવો – ધ્યાનપૂર્વક જોવુ.	59	કારી ન ફાવવી – યુકિત સફળ ન થવી.
22	આજીજી કરવી – શાંત થઈ જવુ.	60	જીવ સટોસટનો જંગ ખેલવો – જીવણ–મરણની લડાઈ.
23	લક્ષ્મીની છોળો ઉછળવી–પૂષ્કળ પ્રમાણમાં ધન હોવુ.	61	પાટે ચઢી જવું – કામ ધંધે લાગી જવું
24	ઝીણા જીવનું હોવુ – મન ટૂંકુ હોવુ.	62	વાળ ઝડી જવા – વાળ ખરી જવા.
25	વાતમાં મર્મ હોવો – વાતમાં રહસ્ય હોવુ.	63	ગોથાં ખાવા – અટવાઈ જવું.
26	કણમાંથી મણ થવુ –થોડામાંથી વધારે થવુ.	64	નાડ પારખવી –મન જાણવુ.
27	વાત માંડીને કહેવી – વાત વિગતવાર કહેવી.	65	મન સૂબા ઘડવા – નવી યોજનાઓ ઘડવી.
28	જીવ પરોવી દેવો – એક ચિત થઈ જવુ.	66	ફટકો પડવો –પરાજીત થવુ , ઘસી નાખવુ.
29	મન ભીંતોમાં ભમવુ – મન કોઈ જગ્યાએ સ્થિર થવુ	67	એકના બે ના થવુ – પોતાની વાતમાં મકકમ રહેવુ.
30	માંમાં આંગળા નાખીને બોલાવવુ –પરાણે બોલાવવુ	68	ગજા ગગડી જવા – બીકથી થથરી જવુ.
31	આખ આડા કાન કરવા –વાતને ધ્યાનમાં ન લેવી.	69	હૈયે તેવુ હોઠે – સાફ મનના હોવુ.
32	દળદર ફ્રિટવુ – ગરીબાઈ દૂર કરવી.	70	ઘેલુ લાગવુ – અતિ આકર્ષણ થવુ.
33	મિજાજ ગુમાવવો – ગુસ્સે થવુ.	71	તરબતર કરી દેવુ – ભરપુર કરી દેવુ.
34	તારાજ થઈ જવું – પાયમાલ થઈ જવું	72	ચુ કે ચા ન થવુ – કંઈ પણ ન બોલવુ.

35	હિજરત કરી જવું – વતનનો ત્યાગ કરી ચાલ્યા જવું	73	જીવ લઈને નાસવુ – જીવ બચાવવા ઘણા જ ઉતાવળા.
36	ફોડી લેવું – સંભાળી લેવું.	74	જીવ પડીકે બંધાવો – ભારે ચીંત થવી.
37	હડિયાપાટી કરવી – દોડા દોડી કરવી.	75	તલપાપડ થવું – આતુર થવું
38	તોલે ન આવવું – સરખામણીમાં ન આવવું.	76	તાશીર ફેરવવી – સ્થિતિ બદલવી.

કહેવત

1	કપાળમાં ઉગે વાળ, તો ભાલમાં ઉગે ઝાડ.	સાવ ઉજ્જડ, જયાં ઝાડ–પાન જોવા ન મળે.
2	આપણે વેંત નમીએ તો કોઈ હાથ નમે.	થોડું માન આપીએ તો સામેથી વધુ માન મળે.
3	ઉજ્જડ ગામમાં એરંડો પ્રધાન.	બહુ સારી વસ્તુ ન મળે ત્યાં ઓછી ખરાબ પણ સારી ગણાય.
4	વાઢ કાનને આવ્યા સાન.	અનુભવે બધુ સમજાય.
5	દશેરાએ ઘોડુ ન દોડવુ.	ખરે સમયે ઉપયોગમાં ન આવવુ.
6	મામાનું ઘર કેટલે , દિવો બળે એટલે.	થોડા વખતમાં ખબર પડી જવી.
7	ખાયા સો ખોયા, ખિલાયા સો પાયા.	ખાદ્યુ તે ગુમાવ્યુ, ખવરાવ્યુ તે પ્રાપ્ત કર્યુ.
8	ઝાઝા હાથ રળિયામણા.	સંપ અને સહકારથી થતાં કામમાં ધારી સફળતા મળે છે.
9	મા તે મા બીજા બધા વગડાના વા.	માની સરખામણી અન્ય સાથે ન થઈ શકે.
10	અણી ચુકયો સો વરસ જીવે.	એક વાર બચી જનારની જીવાદોરી લંબાઈ જાય છે.
11	અતિ લોભ તે પાપનું મૂળ.	વધુ પડતો લોભ માણસને પાપ તરફ દોરી જાય છે.
12	અતિ સર્વત્ર વર્જયેત.	કોઈ પણ વાતનો અતિરેક છોડી દેવો.
13	અતો ભ્રષ્ટ , તતો ભ્રષ્ટ.	બેઉ બાજુથી પતન થવુ.
14	અધુરો ઘડો છલકાય.	અપૂર્ણ માણસ વધારે બડાસ મારે.
15	અન જીવાડે ને અન મારે.	જે પોષણ આપે તે મારે.
16	અન તેવો ઓડકાર.	જેવું કર્યુ તેવુ પરિણામ.
17	આખુ કોળુ શાકમાં.	મુખ્ય વાત જ વિસરાઈ જાય.
18	આગળ કૂવો ને પાછળ ખીણ.	બેઉ બાજુ મુશ્કેલી હોવી.
19	આજની ઘડીને , કાલનો સમય.	ગયુ તે ગયુ, તે દિવસથી આજ સુધી પાછા ન આવવુ.
20	આજની ઘડી રળિયામણી.	આજે જે કામ કર્યુ તે જ ઉતમ.
21	આજે રોકડાને , કાલે ઉધાર.	ઉધારનો વ્યવહાર કદી કરવો નહિ.
22	આઠ સિધ્ધિને નવ નિધિ.	સુખ વૈભવથી ભર્યુ ભર્યુ જીવન.
23	આઠ વારને નવ તહેવાર.	હંમેશા આનંદ મંગલ રહેવુ.
24	આઠે પહોરને બત્રીસ` ઘડી.	હર હંમેશ.
25	આડે લાકડસ આડો વહેર.	જેવા સાથે તેવા.
26	આદાની થઈ ગઈ સૂંઠ.	વધુને વધુ ભીંસ અનુભવવી
27	આપ ભલા તો જગ ભલા.	પોતે સારા તો જગત સારુ.
28	આવ કુહાડી પગ પર.	જાણી જોઈને આફત વહોરવી.
29	આવશે વહુ ત્યારે જાણસે સહુ.	ઘરમાં પારકુ માણસ આવતાં જ ઘરની વાતો બહાર પડશે
30	જન સેવામાં જ પ્રભુ સેવા.	માનવની સેવા એજ સાચી પ્રભુ ભકિત.
31	આગે આગે ગોરખ જાગે.	ભવિષ્યની ચિંતા અગાઉથી ન કરવી.
32	આવી મળવાને બેસાડી દળવા.	મળવા માટે આવે તેને જ કામ સોંપી દેવુ.
33	આવ્યા એવા જાઓ ને, ગોળના પાણીએ ન્હાવો.	ખાલછ હાથે પાછા ફરો.
34	આસમાન જમીનનો ફેર.	ઘણો મોટો તફાવત.

35	આળસ દરિદ્રતાનું મૂળ છે.	આળસ કરવાથી ગરીબાઈ વધે છે.
36	આંખનું કાજળ ગાલે ઘસ્યુ.	મુર્ખામી કરવી.
37	આંગળી આપતાં પ્હોચો પકડે.	થોડીક મદદ મળતાં વધુ માટે અપેક્ષા રાખે.
38	આંગળીથી નખ વેગળા.	દૂરના માણસો દૂર જ રહેવાના.
39	આંગળી સુજે થાંભલો ન થાય.	અતિશયોકિતની પણ હદ હોય છે.
40	આંધળુ દળને કૂતરા ખાય.	મૂર્ખાઓની કમાણી વ્યર્થ રીતે નાશ પામે છે.
41	આંધળા માગે બે આંખો.	થોડુ મેળવવાને પાત્ર પણ વધુ માગે.
42	આંબે આવશે મોર'ને ,વાતો કરશુ પોર.	લાંબો વાયદો કરવો.
43	ઈંટ પથ્થરથી કૂણી.	કઠોરતામ્પ્ર થોડો તફાવત હોય છે.
44	ઈન , મીન ને સાડા તીન.	ખૂબ જ થોડા મર્યાદિત પ્રમાણમાં હોય છે.
45	ઉજ્જડ ખેડે બાજયુ ઢોલ.	દંભી ગુરૂના વચન પોલા ઢોલ જેવા હોય છે.
46	ઉજ્જડ ગામમાં એરંડો પ્રધાન.	અભાવમાં થોડી મર્યાદાવાળુ પણ મહત્વ ધરાવે છે.
47	ઉદ્યમ વિપતને ખાય.	મહેનત કરવાથી આપતી દૂર કરી શકાય છે.
48	ઉધારે ઉકરડો થાય.	વધુને વધુ ઉધાર લેવાથી દેવાનો ડુંગર થાય.
49	ઉપર આભ ને નીચે ધરતી.	સાવ નિરાધાર, કોઈનો આશરો નહી.
50	ઉજળુ એટલું દૂધ નહી.	ફકત બાહ્ય લક્ષણથી છેતરાઈ જવુ નહી.
51	ઉજળે લુગડે ડાઘ.	પ્રતિષ્ઠા જવી., કલંક લાગવું.
52	ઉલટી ગંગા.	વિપરીત વાત. અસંભવ વાત.
53	ઊંઘ વેચીને ઉજાગરો લીધો.	હાથે કરીને આપત્તિ વહોરી.
54	ઊંટના અઢારે વાંકા.	નબળા માણસની અનેક મર્યાદાઓ.
55	ઊંટે કર્યા ઢેકા તો માણસે કાઢડા કર્યા.	જેવોસંજોગ તેવી યુકિત.
56	ઊંટ મુકે આકડો ને બકરી મુકે કાંકરો.	બધુ જ સ્વીકાર્ય.
57	એક જ ગુરૂના ચેલા.	સરખે સરખા.
58	એક આંખે હસાવે. એક આંખે રડાવે.	એક સમાન વર્તાવ રાખે.
59	એક ઘા ને બે કટકા.	સ્પષ્ટ વાત. તડને ફડ કરી દેવુ.
60	એક ઘા એ કૂવો ના ખોદાય.	થોડીક મહેનતથી સફળતા ન મળે.
61	એકડા વિનાના મીંડાં	કશીય કિંમત વગરનું.
62	એકથી ભલા બે.	એકલા રહેવા કરતાં કોઈની સોબત સારી.
63	એક મ્યાનમાં બે તલવાર.	મુશ્કેલ પરિસ્થિતિ , અશકય વાત.
64	એક હાથથી તાળી ન પડે.	સહકાર વિના સફળતા નથી મળતી.
65	એવો સાચો કે જયા બોલે ત્યાં તમાચો ખાય.	મહામૂર્ખ.
66	ઓરશિયા જેવુ કપાળ.	કમનશીબ વ્યકિત.
67	ઓળખાણ સોનાની ખાણ.	પરિચય માનવી માટે કિમતી છે.
68	ચૌદમું રતન ચખાડવું	ગુનેગારને શારીરિક માર મારવો.

સમાનાર્થી શબ્દ

સત્ય – સાચું	વાંસળી – બંસી	પ્રેમ – હેત	જનની – માતા
ધોરીડો – બળદ	લાડકો – વહાલો	આંખ – નયન	ભાર્યા – પત્ની
આંખ – નેત્ર	પાદર – ગોંદરૂ	આશિષ – દુવા	નવોઢા – નવવધુ

દરિયો – સમુદ્ર	પોપટ – શુક	ઉજાશ – પ્રકાશ	ધંધો – વ્યાપાર
વૃક્ષ – ઝાડ	મેહ – વરસાદ	જગ – જગત	રજની – રાત્રી
ફૂલ – પુષ્પ	મેળ – સગવડ	શશી – ચન્દ્ર	જરઠ – ઘરડુ
ઈશ્વર – ભગવાન	અમોઘ – અચૂક	નીર –જળ	જનક – પિતા
નાદ – અવાજ	વ્યવસ્થા – બંદોબસ્ત	અમી – અમૃત	સ્મિત – હાસ્ય
શ્રમ – મહેનત	અપ્રતિમ – અજોડ	સાગર – દરિયો	મોજું – લહેર
વાયદો – મુદત	સમજ – અકકલ	નિસબત –સંબંધ	મબલખ – પુષ્કળ
જીવન – જીંદગી	સનતાન – કાયમી	ઈમારત – મકાન	મિજાજ – ક્રોધ
ઈચ્છા – મનોરથ	ઠાવકાઈ – ગંભીરતા	નિશાની – ચિહન	નાગલોક –પાતાળ
હાથ – હસ્ત	ગભરામણ – ભય	સૂર્ય – ભાસ્કર	મુશ્કેલી – સંકટ
પગરથાં – જોડા	તત્કાળ – તરત	જંગલ – વન	ગાંડા – પાગલ
પૂર્વ – ઉગમણુ	કંદુક – દડો	તળાવ – સરોવર	ચાંદની – ચન્દ્રિકા
ઠેકડો – કૂદકો	ભૂષણ – ઘરેણુ	રળિયામણુ – સુંદર	શરૂઆત – આરંભ
વાયુ – પવન	અધર – નીચલો હોઠ	વડીલ – મુરબ્બી	સવાયુ – ચડિયાતુ
ગગન – આકાશ	રકત – લોહી	ઉત્કંઠા – જીજ્ઞાસા	રળિયાત – સુંદર
પહાડ – ડુંગર	લોચન – આંખ	ક્ષુલ્લક – મામુલી	મ્હેકતુ – સુવાસિત
પંખી – વિહગ	નિશિચર – રાક્ષસ	યાતના – વેદના	દુ:ખ – આપત્તિ
કાંઠો – કિનારો	પુર – નગર	જટિલ – કઠીન	અવતાર – જન્મ
રૂડપ – સુદરતાં	રાય – રાજા	વાજબી – યોગ્ય	રાવ – ફરિયાદ
વેગળુ – દૂર	દુ:ખ – પીડા	વિષાદ – દુ:ખ	બંધી – મનાઈ
ભેર– મદદ, સહાય	અભિમાન – ગર્વ	નભ – આકાશ	ઉપાય – ઈલાજ
મહોર–સિકકો, છાપ	ચાય –કામઠુ	કર – ભૂજા	વેળા – સમય
સફલત – બેદગારી	અસુર – રાક્ષસ	સેર – ધાર	બોલી – વાણી
રાત્રી – રાત, નિશા	અભિરામ – સુંદર	નૃપ – રાજા	કોમ – નાત જાત
નિર્ણય – ફેંસલો	અમી – ઝેર	નર – પુરૂષ	નામના – કિર્તિ
માર્ગ – રસ્તો	સ્થળ – જગા	ઈશ – પ્રભુ	ઓછપ – ખામી
પરિશ્રમ – મહેનત	મુગ્ધ – મોહક	તૃષા – તરસ	ગફલત – ભૂલ
સ્પર્ધા – હરીફાઈ	કાયમ – નિત્ય	વેદના – પીડા	પ્રાણ – જીવ
દોસ્ત – મિત્ર	બહુ – ખુબ	ઝાડ– વૃક્ષ	ઝાંપો – દરવાજો
વિશ્વ – જગત	શરમ – સંકોચ	ક્ષણ – પળ	હાલ – અત્યારે
અનહદ – અપાર	નિધન – મરણ	દા'ડો – દિવસ	શાણા – સમજુ

વિરોધી શબ્દો

રાત X દિવસ	શાંતિ X અશાંતિ	બંધન X મુકિત	અંદર X બહાર
ઠંડી X ગરમી	પ્રવૃત X નિવૃત	ભાર X હલકુ	કાલ X આજ
પહોળું X સાંકડુ	વિવેક X અવિવેક	ઊગતુ X આથમતુ	સ્વચ્છ X મેલુ
વિશાળ X સાંકડુ	સ્મિત X રૂદન	પ્રાચિન X અર્વાચિન	શરૂઆત X અંત
નજીક X દૂર	વિકટ X સરળ	ગુપ્ત X જાહેર	કાળુ X ધોળુ
અંધારુ X અજવાળુ	હસવુ X રડવુ	તળ X ઉપર	માંદુ X સાજુ
ઈચ્છા X અનિચ્છા	અમર X મર્ત્ય	સમીપ X દૂર	કડક X નરમ
સુખ X દુ:ખ	અતિ X અલ્પ	સ્વદેશી X વિદેશી	બગાડવુ X સુધારવુ
પ્રશંસા X નિંદા	ઊંધ X સીધુ	આશા X નિરાશા	ઉઘવુ X જાગવુ
સંતોષ X અસંતોષ	અમી X ઝેર	પ્રાથમિક X અંતિમ	ગરીબ X શ્રીમંત
ઉગમણ X આથમણુ	ઉદાર X કંજુસ	ઉત્સાહ X નિરૂત્સાહ	સુવાળુ X ખરબચડુ
નાનુ X મોટુ	વિશાળ X સાંકડુ	વાજબી X ગેરવાજબી	સેવા X કુસેવા
ઉત્સાહ X નિરૂત્સાહ	જન્મ X મૃત્યુ	વિષાદ X હર્ષ	અખંડ X ખંડિત
પ્રકાશ X અંધકાર	માન X અપમાન	સધ્ધાતિક X વ્યાવહારિક	નીડર X કાયર
આકાશ X પાતાળ	અમૃત X વિષ	મધુર X કડવુ	નાનંપ X મોટપ
સુવાળુ X બરછટ	દોહલુ X સહેલુ	રસહીન X રસાળ	શરમ X બેશરમ
બાંધવુ X છોડવુ	ઝાઝી X થોડી	પ્રિય X અપ્રિય	પુણ્ય X પાપ
ગેરસમજણ X સમજણ	છેવાડે X પાસે	દયાહીન X દયાળુ	વહાલુ X દવલુ
ખચ X બચત	સુગંધ X દૂર્ગંધ	મૃદુ X કઠીન	દેવ X દાનવ
નિરાંત X ઉતાવળ	અજાણ્ય X જાણીતુ	ભીનુ X સુકૂ	ગોરી X કાળી
પ્રગતિ X અધોગતિ	આભ X ધરતી	ઉતરવ X ચઢવું	હળવુ X ભારે
જીત X હાર	ફાયદો X નુકસાન	ઊંડુ X છીછરું	સુકુ X ભીનુ
પહેલો X છેલ્લો	પાપ X પુણ્ય	સાચુ X જુઠુ	હર્ષ X શોક
મૂંગા X બોલકા	વેર X મૈત્રી	ઊભુ X આડુ	પ્રેમ X દ્રેષ
આશા X નિરાશા	મિત્ર X દુશ્મન	હસવુ X રડવુ	નબળો X બળવાન
સક્રિય X નિષ્ક્રિય	પ્રેમ X તિરસ્કાર	સવાર X સાંજ	ચતુર X મૂરખ
દૂષણ X ભૂષણ	સુખ X દુ:ખ	મિલન X વિરહ	પ્રસિધ્ધ X અપ્રસિધ્ધ
દૂર્ભાગ્ય X સદભાગ્ય	પૂર્વ X પશ્ચિમ	પ્રિય X અપ્રિય	ઈચ્છા X અનિચ્છા
અંધકાર X પ્રકાશ	આકાર X નીરાકાર	સ્મિત X રૂદન	હોશિયાર X ઠોઠ
અનુકૂળ X પ્રતિકૂળ	આગળ X પાછળ	નિયત X અનિયત	દેખતા X આંધળા
આજ X કાલ	મીઠો X કડવો	મંદ X તીવ્ર	ભરેલી X ખાલી
આનંદ X શોક	અમી X વિષ	સ્વર્ગ X નરક	વિવેક X અવિવેક
કડવ X મીઠુ	વધ X ઘટ	ગાંડો X ડાહ્યો	કઠણ X નરમ
વધવુ X ઘટવુ	પ્રેમ X નફરત	વહેલો X મોડો	ઈચ્છા X અનિચ્છા

શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ

1	જેની આવવાની તિથિ નકકી નથી તે.	અતિથિ	40	ખરાબ કે સારૂ લાગે એની પરવા કર્યા	આખાબોલુ
2	બીજાનો દેશ.	પરદેશ		વગર સાચુ કહી નાખનારુ	સ્પષ્ટ ભાષી
3	નવી પરણેલી સ્ત્રી.	નવોઢા	41	વ્યવહારની રીત	વ્હેવારા વટ
4	વિધવા સ્ત્રીના નામની આગળ લખાતો શબ્દ	ગંગાસ્વરૂપ	42	ક્ષત્રિયની ટેક	ક્ષત્રિયાવટ
5	રસ વગરનું	નિરસ	43	તોફાની ઢોરને ગળે બાંધવાનું લાકડુ	ડહકલો
6	પોતાની જાતને સુધારવી તે	આત્મસુધારણા	44	સાપ,ઉંદર જેવા પ્રાણીઓએ જમીન	
7	ઈન્દ્રનું આસન	ઈન્દ્રાસન		ખોતરીને બનાવેલુ રહેઠાણ	દર
8	ફરીથી જન્મ લેવો તે	પુનર્જન્મ	45	આખલાઓનો રાજા	વૃષભરાજ
9	દૃઢ નિશ્ચયવાળુ	દૃઢ નિશ્ચયી	46	વિવાદના મુદ્દાની રજુઆત	દલીલ
10	અમરપણાની ખાતરી આપતુ લખાણ	અમરપાટો	47	તીર કે તેનુ પાનુ, એક હથિયાર	ભાલોડુ
11	કસરત કરવામાં શૂરવીર	વ્યાયામવીર	48	ગાડાના બળદના દોરડાના જેટલુ અંતર	રાશવા
12	ધનુષ્યની દોરી	પણછ	49	તરત જન્મેલા બાળકને ગોળ વગેરેનુ	
13	શાહી ચૂસનારો એક પ્રકારનો કાગળ	બ્લોટીંગ		પાણી કરી અને પુમડા વડે ટોવુ	ગળથુંથી
14	ભણવામાં 'ઢ'	ઠોઠ	50	વનમાં વૃક્ષોની લાંબી હાર	વનરાજી
15	ખાટલાની ચોખલના પાટીયા	ઈસ	51	જયારે જોઈએ ત્યારે હાથમાં આવી શકે	હાથવગી
16	ભગવાન વિષ્ણુનો લોક	વૈકુંઠ	52	પથ્થર અને ઢેફાં ફેંકવાનુ સાધન	ગોંફણ
17	મોટા પુસ્તકો	થોથાં	53	કાગડાના જેવી અડધી– અડધી આવતી	
18	માથા પરની કલગી	શિરછોગુ		ઉંઘની સ્થિતિ	કાગાનીંદર
19	બગલમાં થતુ ગુમડું	કાખબલાઈ	54	પોતાના ગામથી બીજે ગામ જવુ	ગામતરૂ
20	નાનું છાપું કે ચોપાનિયું	પત્રિકા	55	સુકવીને તૈયાર કરેલ શાક	સુકવણી
21	આકાશ સુધી પહોંચે એટલો મોટો અવાજ	ગગનભેદી	56	પાણીના વાસણ રાખવાની જગ્યા	પાણિયારુ
22	લોખંડના જેવુ દૃઢ મનોબળ ધરાવતો પુરૂષ	લોખંડી પુરૂષ	57	એક જાતની જાડી –પોચી પુરી	દહીથરૂ
23	જીવનનો મુખ્ય આદર્શ	જીવન મંત્ર	58	સવારનો નાસ્તો	શિરામણ
24	નાગર વેલના પાનનું બીડુ	તંબોળ	59	મોહને લીધે સાન–ભાન ભુલેલ વ્યકિત	મોહાંધ
25	હંસના જેવી ચાલવાળી	હંસગતિ	60	પાણીમાં વિશિષ્ટ રીતે તરવુ તે	સેલ્લારા
26	હાથીના જેવી ચાલવાળી	ગજગામા	61	લગ્નમંડપમાં વર કન્યા સાત પગલાં	
27	મૃગની આંખ જેવી આંખવાળી	મૃગનયના		સાથે ચાલે તે વિધિ	સપ્તપદી
28	મોંથી વગાડવાનું એક વાજિંત્ર	ચંગ	62	કંકુ રાખવાનું પાત્ર	કંકાવટી
29	બંને બાજુ વગાડાય તેવુ ઢોલક જેવુ વાદ્ય	મૃદંગ	63	તાંબાનુ તાસક જેવુ પાત્ર	તરભાણુ
30	જેનો કોઈ આધાર ન હોય તે.	નિરાધાર	64	આચમન કરવા માટેની તાંબાની ચમચી	આચમની
31	જગતને મોહ કરનાર પરમાત્માનો સેવક	જગમોહન	65	બારસાખની બંને સાખો વચ્ચે નીચેની સાખ	ઉંબરો
32	પુત્રની પત્ની	પુત્રવધુ	66	જુના જમાનાથી ચાલ્યા આવતા રિવાજ	ઘરેડ, ચીલો
33	દરેક પ્રકારના સરંજામ સાથેનું સૈન્ય	લાવ લશ્કર	67	કરવેરો ભરવાની ચોકી	ટોલ છાપરી
34	હોય તે કરતાં વાત વધારીને કરવી	અતિશયોકિત	67	માણસનુ મોં જોઈ શકાય એવો સવારનો સમય	મોંસૂઝણુ
35	મકાનના આગળના ભાગમાં ખુલ્લી જગ્યા	ઓસરી	68	બાળકો પ્રત્યેનું વહાલ	વાત્સલ્ય
36	બરની કલમ	કિત્તો	69	પહેલાં થઈ ગયેલું	પુરોગામી
37	ધીમી ગતિની કવાયત	સ્લો માર્ચ	70	યાદગીરી માટેનું કાર્ય	સ્મારક
39	પગે ચાલી વસ્તુ વેચનાર	ફેરિયો	71	પવન જેવા વેગથી દોડનાર	પવનપંથો

જોડણીના તફાવતથી થતો અર્થનો ફેરફાર

અપેક્ષા – ઈચ્છા	ઉપેક્ષા – તિરસ્કાર	શાપ – બદદુવા	સાપ–સર્પ
દિન – દિવસ	દીન – ગરીબ	શાખ – આબરૂ	સાખ –પાકેલ ફળ
સુર – દેવ	સૂર – અવાજ,સૂર્ય	વાળ – કેશ	વાર–એક દવસ
ગ્રહ – પૃથ્વી	ગૃહ – ઘર	રવિ – સૂર્ય, રવિવાર	રવી–શિયાળુ પાક
શત – સો	સત – સાચુ	વધુ – વધારે	વધૂ–વહુ,પત્ની
સંગ – સોબત	સંઘ –ટોળુ	મેષ – એક રાશિ	મેશ–કાજળ
સારું – શુભ	સારુ – ને માટે	પ્રસાદ – પ્રસન્નતા	પ્રસાદ–મહેલ
શિલા – પથ્થર	શીલા–ચારિત્ર્યવાન સ્ત્રી	દ્વિપ – હાથી	દ્વીપ–બેટ
શરત – હોડ	સરત – નજર	નિંદવુ – નિંદા કરવી	નીંદવુ–ઘાસ ખોદવુ
વારી – ઘોડો	વારિ – પાણી	કેશ – વાળ	કેસ–મુકદમો
રતી–એક વજન	રતિ – પ્રિતિ	ગુણ – જાતિ,માર્ક	ગૂણ–કોથળો,થેલો
રાશિ– ઢગલો	રાશી – ખરાબ	અસ્ત્ર–ફેંકવાનુ હથિયાર	શસ્ત્ર–કાપવાનુ હથિયાર
મુરત–શુભ સમય	મૂરત – મૂર્તિ	ઉગાડવુ– ઉગે એમ કરવુ	ઉઘાડવુ–ખોલવું
પુર – શહેર	પૂર – પાણી	ઉપહાર – ભેટ	ઉપાહાર–નાસ્તો
પાણી – જળ	પાણિ – હાથ	ઋક્ષ – રીંછ, નક્ષત્ર	રૂક્ષ–લુખું,કઠોર
નિશ્ચિત– નક્કી	નિશ્ચિંત –ચિંતામુકત	કેસરિ – કૃષ્ણ	કંસારી– જવડું
કુલ – કૂટુંબ	કૂલ – કિનારો	કૂજન–મધુર ગાવુ તે	કુજન–ખરાબમાણસ
કોશ – ભંડાર	કોસ – ગાઉ	કૂચી – ચાવી	કૂચી–મહોલ્લો
આરસ – પથ્થર	આળસ – એંદીપણુ	ભવન – મકાન	ભુવન–જગત,લોક
ઉદર – પેટ	ઉંદર – પ્રાણી	શંકર – શિવ	સંકર–મિશ્રણ
ઊરુ – જાંઘ	ઉરુ – વિશાળ	સ્વાગત – આવકાર	સ્વગત–પોતાની સાથે
કઠોર–દયા વિનાનું	કઠોળ – અનાજ	અનલ – અગ્નિ	અનિલ–પવન
કુચ–સ્ત્રીની છાતી	કૂચ – ચાલ	અબજ – અબ્જ સંખ્યા	અજબ–નવાઈ
કૃતિ– રચના	કૃતિ –કૃતકૃત્ય	અહિ – સાપ	અહીં–આ સ્થળ
ગોર – પુરોહિત	ગોળ – દડાકાર	અંગુર – નવી ચામડી	અંગૂર–લીલી દ્રાક્ષ
શાલ–ઊનું વસ્ત્ર	સાલ – વર્ષ	કુખ –દર્ભ	કૂખ–ગર્ભાશય
ફાડ – કકડો	ફાળ – ફલાંગ	તામીલ–હુકમનો અમલ	તાલીમ–કેળવણી
ચિર–લાંબુ	ચીર – રેશમી વસ્ત્ર	ધુનિ – નદી	ધૂનિ–તરંગ
લક્ષ્ય – ધ્યેય	લક્ષ – લાખ,ધ્યાન	નાસતો –દોડતો	નાસ્તો–શિરામણ
શાન – છટા	સાન–ઈશારો,સમજ	નિધન – મરણ	નિર્ધન–ગરીબ
સુરત – શહેર	સૂરત – ચહેરો	પરિણામ–ફળ	પરિમાણ–માપ
શ્રીમંત – પૈસાદાર	સીમંત–સ્ત્રીનો સેંથો	ખર – પગની ખરી	ખળ – ઝરણુનો અવાજ
ગા– ગાય	ઘા – ઈજા	નિત – રોજે રોજ	નીત – મનનો ભાવ

તળપદા શબ્દ

તળપદો શબ્દ	શિષ્ટ શબ્દ	તળપદો શબ્દ	શિષ્ટ શબ્દ
અતારે	અત્યારે	વરહ	વરસ
અભેમાન	અભિમાન	વડેરાં	મોટેરાં
આબોકાર	આવકાર	ભૈસાબ	ભાઈસાબ
ગલઢેરા	ઘરડા	સંધાં	બધાં
ચંત્યા	ચિંતા	ચેહ	ચિંતા
છોડી	છોકરી	ઘોડય	જેમ
નકર	નહિ તો	જગન	યજ્ઞ
પ્રાગડ	સવાર	પલ્લો	અંતર
બવ	બહુ	નિમાણું	લાચાર
રતનાગર	રત્નાકર	ચોપાડ	ઓસરી
લઠ્ઠ	લાઠી	પો	પરોઢ
પા	બાજુ	વેરણ	દુશ્મન
વેલેરા	વહેલા	હાલરુ	ટોળું
રખોપું	રક્ષણ	ઓતર	ઉત્તર
સાંભરણ	સ્મરણ	ક્રિયા	કયા
દાગતર	દાક્તર	ગણ	ગુણ
લાય	ચિંતા	જાતરા	યાત્રા
ટાંટિયો	પગ	ઢૂંકડું	નજીક
છૈયો	છોકરો	તાકડે	અણીના સમયે
મલક	મુલક	મનેખ	મનુષ્ય
ઊનું	ગરમ	મુંઢું	મોઢું
આંય	અહીં	હકમ	હુકમ
કળજગ	કળિયુગ	ગોજ	પાપ
કુણ	કોણ	નીમ	નિયમ
સરગ	સ્વર્ગ	વાવડો	વાયરો
જુક્તિ	યુક્તિ	મોર્ય	અગાઉ
તણ કે તૈણ	ત્રણ	પુનઈ	પુણ્ય
દખણ	દક્ષિણ	મોખ	અનુકૂળતા
ભોડું	માથું	હેવાયું	ટેવાયેલું
લગણ	લગી,સુધી	સાવલી	સાદડી
વાલેશરી	ચાહક	પૂંઠળ	પાછળ
વચાળે	વચ્ચે	પિંડાર	ગોવાળ

શબ્દોને ક્રમમાં ગોઠવવા માટે.

(૧)શબ્દોને પ્રથમ બારાક્ષરી પ્રમાણે તેમજ કકાવારીના ક્રમમાં ગોઠવવામાં આવે છે.

બારાક્ષરીનો ક્રમ – અ,અં,આ,ઈ,ઈ,ઉ,ઊ,ઋ,એ,ઐ,ઓ,ઔ.કકકાવારીનો ક્રમ – ક,ખ,ગ,ઘ થી હ સુધી.

(૨)શબ્દકોશમાં સૌથી પહેલા 'અ' થી શરૂ થતાં અને છેલ્લે 'હ' થી શરૂ થતાં શબ્દો આવશે. 'ક્ષ' એ 'ક' અને'શનો જોડાક્ષર હોવાથી 'ક્ષ' થી શરૂ થતાં શબ્દો 'ક' ના ક્રમમાં આવે છે. 'જ્ઞ' એ ' જ' અને 'ન' નો જોડાક્ષર હોવાથી 'જ્ઞ'થી શરૂ થતાં શબ્દો 'જ' ના ક્રમમાં આવે છે.

(૩)'ક' થી 'હ' સુધી અક્ષરોને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવાય છે.'ક' નો આવો ક્રમ નીચે પ્રમાણે થાય છે. ક , કે, કા, કાં, કિ, કિં,કૉ,કો,કોં , કૌ, કૌં, કૃ, કં

(૪)શબ્દોનો પ્રથમ અક્ષર સમાન હોય તો બીજા અક્ષર પ્રમાણે અને બીજો અક્ષર સમાન હોય તો ત્રીજા અક્ષર પ્રમાણે એમ આગળ વધવુ. દા.ત– વિષય, વિષમ, વિપદ. 'વિ' સમાન છે. 'ષ' અને 'ય' માં 'ય' આગળ આવે. અને 'મ' અને 'ય' માં 'મ' આગળ આવે.આમ, આ શબ્દોનો ક્રમ આ પ્રમાણે આવે.–વિપદ, વિષમ,વિષય.

(૫)જે તે અક્ષરનો બારાક્ષરીનો ક્રમ પુરો થતાં જોડાક્ષરનો ક્રમ શરૂ થાય છે. તેમાં જોડાક્ષર અક્ષરોનાક્રમ કકકા પ્રમાણે નકકી થાય છે. જેમ કે સ્મિત અને સ્થિરમાં સ્મિત પછી સ્થિર આવે.

(૬)સ્વરનો ક્રમ પણ બારાક્ષરીના ક્રમ પ્રમાણે નકકી થાય છે.

વિરામ ચિહનનો ઉપયોગ

પુર્ણવિરામ (.)	સાદા વાકયના અંતે પૂર્ણ વિરામ આવે છે. દા.ત – મગન વાડીએ જાય છે.
અલ્પ વિરામ(,)	જયાં પુરેપુરું નહિ પણ થોડું અટકવાનું થાય ત્યાં અલ્પવિરામ આવે છે. દા.ત – રામ , સીતા , ભરત
અર્ધ વિરામ (;)	વાકયમાં જયાં સહેજ અટકવાનું હોય ત્યાં અલ્પવિરામ પણ સૌથી વધારે અટકવાનું હોય તો પૂર્ણ વિરામ પણ ઓછુ અટકવાનું હોય ત્યાં અર્ધવિરામ. દા.ત – તાસ પુરો થય;વિદ્યાર્થીઓ છુટયા.
પ્રશ્નાર્થ ચિહન(?)	પ્રશ્નાર્થ વાકયને અંતે આવે છે. દા.ત – આજે સોમવાર છે ?
ઉદગાર ચિહન (!)	હર્ષ, શોક,આનંદ,ભય અને આશ્ચર્યની લાગણી વ્યકત કરવા ઉદગાર ચિહન વપરાય છે. દા.ત– અરે વાહ ! કેટલું સુંદર ફૂલ છે.
અવતરણ ચિહન (' ')	કોઈ ખાસ બાબતનો નિર્દેશ કરવા અને કોઈના બોલેલા શબ્દો કે વાતને તેનાજ શબ્દમાં રજુ કરવા વપરાય છે. દા.ત– ગાંધીજી કહેતા " હંમેશા સત્ય બોલવું જોઈએ."
ગુરુ વિરામ (:)	વાકયમાં અમુક વસ્તુઓની ગણતરી દર્શાવવા માટે અને સંવાદ માટે વપરાયછે. દા.ત– કનુ : ચાંદાને મામા કહેવાય .
ગુરૂરેખા (–)	વાકયમાં કોઈ શબ્દ કે તેનો અર્થ સ્પષ્ટ કરવા માટે વપરાય છે. દા.ત – ચોર દિવાલ પાછળ ઓડવાઈ – લપાઈ ગયો.
લઘુરેખા(–)	લખતાં લખતાં લીટીને છેડે શબ્દ અધુરો રહે ત્યારે શબ્દનું અધુરાપણુ દર્શાવવા લઘુરેખા વપરાય છે.સામાસિક શબ્દોને જોડવા વપરાય છે.
તિર્થકરેખા (/)	વિકલ્પ દર્શાવવા માટે શબ્દો વચ્ચે તિર્થક રેખા મુકવામાં આવે છે. દા.ત– હું પાવાગઢ/ ચોટીલા જઈશ.

પાઠના લેખક અને કવિ

ક્રમ	એકમનું નામ	પદ્ય/ગદ્ય	લેખક કે કવિ	ક્રમ	એકમનું નામ	પદ્ય/ગદ્ય	લેખક કે કવિ
1	નમીએ તુજને	પદ્ય	સ્નેહરશ્મિ	20	સૈનિક સૈનિક રમીએ	પદ્ય	ડો.પ્રકાશ દવે
2	ચાંદલો ગમે	પદ્ય	જયંત શુકલ	21	સાદ કરે છે !	પદ્ય	પ્રહલાદ પારેખ
3	ઠાગા ઠૈયા કરું છુ.	ગદ્ય	ગિજુભાઈ બધેકા	22	સોનેરી પંખી	ગદ્ય	શ્રધ્ધા ત્રિવેદી
4	હું છું ખાખી બાવો	પદ્ય	નરોત્તમ વાળંદ	23	વેલજીની દીકરી	ગદ્ય	માવજી મહેશ્વરી
5	કંઈ એકલા ખવાય ?	ગદ્ય	મોહનલાલ પટેલ	24	અભિનંદન	ગદ્ય	ભાગ્યેશ જહા
6	જન્મદિનની ઉજવણી	ગદ્ય	હર્ષદ ત્રિવેદી	25	મૂલ્યવાન ભેટ	ગદ્ય	જયોતિબહેન ગાંધી
7	ફાગણિયો લહેરાયો	પદ્ય	નટુભાઈ બરાનપુરિયા	26	અમે બાંધવો સરદારના	ગદ્ય	ઉષા ઉપાધ્યાય
8	બકરી બહેન	ગદ્ય	જુગતરામ દવે	27	પર્વત તારા	પ્રાર્થના	સુરેશ દલાલ
9	બતકનું બચ્ચું	ગદ્ય	ધીરૂબહેન પટેલ	28	મહેનતનો રોટલો	બોધકથા	પન્નાલાલ પટેલ
10	છોટા જાદુગર	પદ્ય	મહેન્દ્રભાઈ પટેલ	29	સુંદર સુંદર	પ્રકૃતિગીત	ધર્મેન્દ્ર માસ્તર(મધુવન)
11	વાવાઝોડું	ગદ્ય	યશવંત કડીકર	30	શરદીના પ્રતાપે	હાસ્યકથા	જયોતિન્દ્ર હ.દવે
12	ધમાચકડી	પદ્ય	નીતા રામૈયા	31	નર્મદામૈયા	પ્રવાસવર્ણન	રમણલાલ સોની
13	ઠંડી	પદ્ય	કૃષ્ણ દવે	32	અલ્લક દલ્લક	ઉર્મિગીત	બાલમુકુદ દવે
14	રાતા ફૂલ	પદ્ય	ઝવેરચંદ મેઘાણી	33	ચરણોમાં	પદ્ય	યોસેફ મેકવાન
15	પત્ર લખવાની મજા !	ગદ્ય	ઈશ્વર પરમાર	34	કદર	લોકકથા	દોલત ભટ્ટ
16	હું તો પૂછું	પદ્ય	સુંદરમ	35	ભૂલની સજા	નાટક	પ્રકાશ લાલા
17	મૂરખના સરદારો	ગદ્ય	જયોતિન્દ્ર હ.દવે	36	અપંગનાં ઓજસ	પ્રસંગકથા	કુમાળપાળ દેસાઈ
18	બાળ નરેન્દ્ર	ગદ્ય	ડો.કનૈયાલાલ ભટ્ટ	37	ભારતરત્ન : ડો. આંબેડકર	જીવનચરિત્ર	હાસ્યદા પંડયા
19	પંખીઓએ પાણી પાયું	ગદ્ય	કરસનદાસ લુહાર	38	ઊડે રે ગુલાલ	ઉર્મિગીત	નટવર પટેલ

વાકય કોણ બોલે છે ?

(૧) " મને માફ કરો. "	ઉંદર
(૨) " વનરાજ ! તમારો ઉપકાર નહિ ભૂલું "	ઉંદર
(૩) " અણીના વખતે મદદ માટે આવીશ."	ઉંદર
(૪) " પામર ઉંદર ! તું મને શી મદદ કરીશ ! "	સિંહ
(૫) " મારા નાના મિત્ર ! તારો ખૂબ આભાર !	સિંહ
(૬) " મા, તમે અહીં આ સિંહાસન પર બેસો. '	ગણેશ
(૭) " ગણેશ, તું કયારે ઊપડે છે ?"	શંકર
(૮) " જીવતાં તીર્થ તે મા–બાપ. '	ગણેશ
(૯) " બહુ સારું, ચાલો. "	કાર્તિકેય
(૧૦) " ચાલો, બાજરો બહુ સારો ઊગ્યો છે. '	કાબર
(૧૧) " ખોટી દાનતનાં ફળ હવે બરાબર ચાખશો. "	કાબર
(૧૨) 'એ શું બોલ્યા ? તમારા પૈસા તો દૂધે ધોયેલા છે.	લાખો વણજારો
(૧૩) 'અરે રામ ! આ કૂતરાએ મારી શાખ ઉપર પાણી ફેરવ્યું ! '	લાખો વણજારો

(૧૪) ' સાહેબ, પત્ર કેવી રીતે લખાય ? '	વસંત
(૧૫) ' બાલદોસ્તો, વેકેશનમાં શું કરશો ?'	અશોકભાઈ
(૧૬) ' મને તમારી બહુ યાદ આવે છે.'	અશોકભાઈ
(૧૭) " જેવા હુકમ, નામદાર ! "	બીરબલ
(૧૮) " પણ ઘોડા પર મૂકતાં શું થતું હતું ? "	બીરબલ
(૧૯) " ભાઈ, મને બેઠો કરો. ભગવાન તમારું ભલું કરશે. "	કાદવમાં પડેલો માણસ
(૨૦) " કેટલું ગુમાન ! બાદશાહનું અપમાન ! બીરબલને સજા થવી જોઈએ. "	એક દરબારી
(૨૧) ' તેની જમણી આંખ ફૂટેલી છે ? '	ફકીર
(૨૨) ' તેની ઉપર કીમતી ઝવેરાત પણ હતુ. '	વેપારી
(૨૩) ' આ ફકીરને પકડીને રાજા પાસે લઈ ચાલો.,	વેપારી
(૨૪) ' રાજાજી, રહેમ કરીને પહેલાં મારી વાત સાંભળો.'	ફકીર
(૨૫) " કેસર અને કાનુડો આપણા દીકરા જેવા છે. "	જીવરાજ
(૨૬) " હું જીવતો છું ત્યાં લગી એમને આંગણેથી નહીં કાઢું ! "	જીવરાજ
(૨૭) " જીવરાજ બાપા ! મને માફ કરો. મેં તમારી ચોરી કરી છે ! "	વેલજી
(૨૮) " તારી દીકરીય ભૂખી નહિ રહે ને રામ કરશે તો મારા બળદેય બચી જશે ! "	જીવરાજ
(૨૯) " મારાથી વાડીએ ભાતું દેવા નહિ અવાય ! "	જીવરાજની પત્ની
(૩૦) " મારી પાસે સીવેલાં તૈયાર નથી. "	મોચી ભગત
(૩૧) " બેફિકર રહો મહારાજ, વાયદો નહિ ચૂંકું. "	મોચી ભગત
(૩૨) " હરામનો પૈસો મને ન ખપે. "	મોચી ભગત
(૩૩) " આ કાચી દુકાનને પાકી કરો. "	સાધુ
(૩૪) " શેઠ કેટલા રૂપિયાનું લેણું ? આંકડો બોલો. "	વાલો કેસરિયો
(૩૫) " ભાઈ તારો મારગ તારી રાહ જોવે છે, હાલતો થા."	શેઠ
(૩૬) " અરે બાપ, કાંક ભૂલ થાતી લાગે છે. હું તો ઘોડાનો સોદાગર."	વાલો કેસરિયો
(૩૭) " તમારું નામ ઠામ ન આપો તો તમને મારા છોકરાના સમ છે."	મરાઠો
(૩૮) " જંગદંબા તમારી ભેર કરે."	વાલો કેસરિયો
(૩૯) " ખૂબ પ્રગતિ કર બેટા, ખૂબ પ્રગતિ કર."	શિક્ષક
(૪૦) " અરે ! ચોપડી કયાં ગઈ ? "	લિંકન
(૪૧) " તે હજુ સુધી તું વાંચી શકયો નથી."	શિક્ષક
(૪૨) " હા..હાશ...હવે મારા મનને શાંતિ મળશે...!	લિંકન
(૪૩) " પગ સાથે ? પગ તે કંઈ સાંભળતા હશે ? "	વોલ્ટરની માતા
(૪૪) " જો તું હિંમત નહિ હારે, તો તું જે ધારીશ તે કરી શકીશ. "	વોલ્ટરની માતા
(૪૫) " અરે ! હું વિશ્વવિક્રમ સ્થાપીશ. "	વોલ્ટર

ધોરણ :– ૩

પ્રશ્ન :– ૧ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી [ ] માં લખો.

(૧) સિંહ કયાં રહેતો હતો ? [અ]

(અ) જંગલમાં (બ) રણમાં (ક) વાડમાં

(૨) બપોરે સિંહ શું કરતો હતો ? [બ]

(અ) ખાતો હતો. (બ) ઊંઘતો હતો. (ક) શિકાર કરતો હતો.

(૩) સિંહે ગુસ્સે થઈને શું કર્યુ ? [ક]

(અ) ગર્જના કરી. (બ) કૂદ્યો. (ક) પંજો ઉગામ્યો.

(૪) પંખી કયારે જાગે છે ? [ક]

(અ) રાત્રે (બ) બપોરે (ક) પરોઢિયે

(૫) પરોઢિયે લોકો મંદિર–મસ્જિદમાં શું કરે છે ? [અ]

(અ) ઈશ્વરનું ધ્યાન ધરે છે. (બ) ભજન ગાય છે. (ક)કસરત કરે છે.

(૬) સૌનો રક્ષણહાર કોણ છે ? [ક]

(અ) સૈનિક (બ) ચોકીદાર (ક) ઈશ્વર

(૭) શંકર અને ઉમિયાને કેટલા દીકરા હતા ? [અ]

(અ) બે (બ) એક (ક) ચાર

(૮) ગણેશને દોડવાનું કે કૂદવાનું આવે તો ન ફાવે, કારણ કે... [બ]

(અ) તેમને સૂંઢ હતી.

(બ) તેમનું પેટ મોટું પટારા જેવુ હતું.

(ક) તેમને ખૂબ ભૂખ લાગતી હતી.

(૯) ગણેશ અને કાર્તિકેયને કેટલા તીર્થ કરવાના હતાં ? [ક]

(અ) ચાર (બ) બાર (ક) અડસઠ

(૧૦) દુનિયામાં સૌથી મોટું તીર્થ કયું છે ? [અ]

(અ) મા–બાપ (બ) દેશ (ક) ભાઈ

(૧૧) ચાંદલો કયાં ચમકે છે ? [અ]

(અ) આભમાં (બ) જગમાં (ક) સાગરમાં

(૧૨) પડછાયો કયાં રમે છે ? [અ]

(અ) ઘરની આસપાસ (બ) તડકાની આસપાસ (ક) પાણીમાં

(૧૩) છોડવાની આસપાસ કોણ રમે છે ? [અ]

(અ) છોકરાં (બ) બકરાં (ક) પાંદડાં ને ફૂલો

(૧૪) કાગડો લુહારને ત્યાં કેમ ગયો ? [બ]

(અ) ગપ્પા મારવા (બ) ચાંચ ઘડાવવા (ક)કરબ લેવા

(૧૫) વાવણી પછી કાબરે શું કર્યુ ? [ક]

(અ) કાપણી (બ) લણણી (ક) નીંદણ

(૧૬) મોટો ઢગલો શાનો હોય છે ?

(અ) ઢૂંસાનો (બ) બાજરાનો (ક) માટીનો

અ

(૧૭) નાનો ઢગલો શાનો હોય છે ?

(અ) ઢૂંસાનો (બ) બાજરાનો (ક) માટીનો

બ

(૧૮) ગામ આખાનાં કપડાં કોણ કાતરે છે ?

(અ) બિલાડી (બ) કૂતરું (ક) ઉંદર

ક

(૧૯) કોની સામે થવાની કોઈની હિંમત નથી ?

(અ) શિક્ષકની (બ) સિંહની (ક) વાઘની

બ

(૨૦) ઢગલી ઉપર શું છે ?

(અ) તપેલી (બ) ટોપલી (ક) તગારું

ક

(૨૧) કબૂતર કયાં બેઠું હતું ?

(અ) વૃક્ષની ડાળ પર (બ) માળામાં (ક) હીંચકા ઉપર

અ

(૨૨) કીડીને કોણે બચાવી ?

(અ) પારધીએ (બ) કબૂતરે (ક) ચકલીએ

બ

(૨૩) પારધીએ કોનો શિકાર કરવા માટે બાણ તાકયું ?

(અ) હરણનો (બ) મોરનો (ક) કબૂતરનો

ક

(૨૪) બા શું કરતી હતી ?

(અ) કપડાં ધોતી હતી. (બ) રસોઈ કરતી હતી. (ક) સેવા પૂજા કરતી હતી.

બ

(૨૫) બાવાજીને કેવા બનવું છે ?

(અ) શાંત (બ) ક્રોધિત (ક) મનમોજીલા

ક

(૨૬) બાવો કોણ બન્યું હતું ?

(અ) બચુ (બ) ચંદુ (ક) કનુ

અ

(૨૭) મરઘી શું જોઈ રાજી થઈ ?

(અ) પીલાં (બ) મકાઈના દાણા (ક) ઈસ્માઈલ

બ

(૨૮) મરઘીએ શું વાવવા વિચાર્યુ ?

(અ) બાજરી (બ) મકાઈ (ક) જુવાર

બ

(૨૯) લાલિયો કૂતરો, ગલબો શિયાળ અને ડુકકર કોની ખુશામત કરવા લાગ્યા ?

(અ) મરઘીની (બ) ઈમાઈલની (ક) પીલાંની

અ

(૩૦) પત્ર કોણે લખ્યો છે ?

(અ) રુદ્રએ (બ) મેઘાએ (ક) ધર્મરાજે

બ

(૩૧) મેઘાએ પત્ર કોણે લખ્યો છે ?

(અ) ધર્મરાજને (બ) રુદ્રને (ક) ઓમને

બ

(૩૨) ગુરુજીએ શેનાથી મેઘાનું મોં મીઠું કરાવ્યુ ?
(અ) પેંડાથી (બ) સાકરથી (ક) ચોકલેટથી

બ

(૩૩) રાસ કયાં રચાયો છે ?
(અ) ગોકુળમાં (બ) વ્રજમાં (ક) મથુરામાં

બ

(૩૪) ફાગણિયો ફૂલડે શું લાવ્યો છે ?
(અ) ફોરમ (બ) પાણી (ક) તેલ

અ

(૩૫) ફાગણિયાને કેવો કહ્યો છે ?
(અ) ભૂંડો (બ) રૂડો (ક) મોળો

બ

(૩૬) શેરડીના ગાડાવાળાએ બકરીબહેનને શું આપ્યું ?
(અ) શેરડીનો ભારો (બ) ગોળનો ઘડો (ક) રૂપિયાની થેલી

અ

(૩૭) બકરીબહેને ઘરની ભીંતો શાની બનાવી ?
(અ) ટોપરાની (બ) ગોળની (ક) માટીની

બ

(૩૮) વાઘ કયારે આવ્યો ?
(અ) બચ્ચા ચરતાં હતાં ત્યારે. (બ) બચ્ચાં ઊંઘતાં હતાં ત્યારે.
(ક) બકરીબહેન ચરવા ગયાં હતાં ત્યારે.

ક

(૩) બતકના બચ્ચાને એની માએ શું શીખવવું હતું ?
(અ) તરતાં (બ) ગાતાં (ક) ખાતાં

અ

(૪૦) નદીમાં શું તરતાં હતા ?
(અ) હોડીઓ (બ) જહાજો (ક) વહાણો

ક

(૪૧) બચ્ચાંના બાપે આવીને બચ્ચાને શું કહ્યું ?
(અ) 'આંખ બંધ કર.' (બ) 'નીચું જો.' (ક) ઊંચે જો.'

બ

(૪૨) છોટા જાદુગર શું જાણે છે ?
(અ) તંત્ર (બ) યંત્ર (ક) મંત્ર

ક

(૪૩) જાદુઈ ટોપલીમાં કોણ રહે છે ?
(અ) રાક્ષસ (બ) પરી (ક) ભૂત

બ

(૪૪) છોટા જાદુગરે ઠીંગુનું નામ શું પાડયું છે ?
(અ) ટીનુ (બ) મીનુ (ક) ટીકુ

અ

(૪૫) ડોશીનો દીકરો જંગલમાં શા માટે ગયો હતો ?
(અ) લાકડાં કાપવા (બ) ઘેટાં–બકરાં ચરાવવા (ક) ફરવા

બ

(૪૬) કોના ભયથી ઘેટાં–બકરામાં નાસભાગ મચી ગઈ ?
(અ) વાવાઝોડાના (બ) સિંહના (ક) વાઘના

ક

(૪૭) ચોર ગભરાઈ ગયો, કારણ કે..........
(અ) બકરાની જગ્યાએ તેણે વાઘ બાંધ્યો હતો. (બ) ગામના લોકો તેણે જોઈ ગયા હતા.

અ

(ક) વાઘે તેના પર હુમલો કર્યો હતો.

(૪૮) ધમાચકડી કેવાં પાન વીણે છે ? [ક]

(અ) પીળાં (બ) લીલાં (ક) ભીનાં અને સૂકાં

(૪૯) ધમાચકડી ખિસ્સાં શાનાથી ભરે છે ? [અ]

(અ) મણકાથી (બ) બોરથી (ક) લખોટીઓથી

(૫૦) ઘરના ખૂણે ખૂણે કોનું રાજ ચાલે છે ? [બ]

(અ) મમ્મીનું (બ) ધમાચકડીનું (ક) પપ્પાનું

ધોરણ :–૪

પ્રશ્ન :– ૧ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી [ ] માં લખો.

(૧) સરોવરનું પાણી જોતાં કોણ ખુશ થઈ ગયું ? [ક]

(અ) પીલું (બ) ઉંદર (ક) દેડકો

(૨) પીલું, ઉંદર, કીડી અને ભમરાએ શું બનાવવાનું વિચાર્યું ? [અ]

(અ) નાવડી (બ) પતંગ (ક) ઘર

(૩) નાળિયેલની કાચલી કોણ લઈ આવ્યું ? [ક]

(અ) દેડકો (બ) નાવડી (ક) ઉંદર

(૪) ફ્રિજમાં ઠંડી કોને લાગે છે ? [બ]

(અ) મૂળાને (બ) દૂધીને (ક) ટમેટાને

(૫) ફ્રિજમાં શું નથી ? [ક]

(અ) બરફ (બ) શાકભાજી (ક) હૂંફ

(૬) ટમેટાને ટપલી કોણે મારી ? [બ]

(અ) દૂધીમાસીએ (બ) મૂળાભાઈએ (ક) સફરજને

(૭) શેખ અબ્દુલ્લાનો પરિવાર કયાં રહેતો હતો ? [બ]

(અ) મકકામાં (બ) બગદાદમાં (ક) મદીનામાં

(૮) હજ કર્યા સિવાય હજનું પુણ્ય કોને મળ્યું હતું ? [ક]

(અ) શેખ અબ્દુલ્લાને (બ) ફરિસ્તાને (ક) અલી હુસેનને

(૯) શેખ અબ્દુલ્લા દમાસ્કસમાં કોને મળવા ગયા ? [બ]

(અ) ફરિસ્તાને (બ) અલી હુસેનને (ક) બાદશાહને

(૧૦) લાખાએ શેઠને ત્યાં સાનમાં શું મૂકયુ ? [અ]

(અ) ડાઘિયો (બ) ઘોડો (ક) દીકરો

(૧૧) લાખાએ શેઠ પાસેથી કેટલી મુદત માટે રકમ લીધી ? [બ]

(અ) એક વર્ષ માટે (બ) એક મહિના માટે (ક) છ મહિના માટે

(૧૨) ડાઘિયો કેવી રીતે મરી ગયો ? [ક]

(અ) તળાવમાં ડૂબી જઈને. (બ) ખાવાનું બંધ કરીને. (ક) પથરાપર માથું પછાડીને.

(૧૩) સુરજ કયારે આવે છે ? બ

(અ) રાત્રે (બ) સવારે (ક) સાંજે

(૧૪) પાંદડાની અંદર બીજાં પાંદડાં કોને હોય છે ? ક

(અ) રીંગણને (બ) મૂળાને (ક) કોબીજને અ

(૧૫) આપણી સાથે દિવસે કોણ ફર્યા કરે છે ?

(અ) પડછાયો (બ) ચંદ્ર (ક) તારા અ

(૧૬) ઝૂમકડું કયાં લટકી રહ્યુ છે ?

(અ) ઝાડ ઉપર (બ) પાળ ઉપર (ક) મહેલ ઉપર બ

(૧૭) પારેવડું કયાં છે ?

(અ) ડાળ ઉપર (બ) પાળ ઉપર (ક) મહેલ ઉપર

(૧૮) મહેલ ઉપર શું છે ? ક

(અ) પોપટ (બ) પારેવડું (ક) મરઘો ક

(૧૯) બહેનના સેંથામાં શું છે ?

(અ) હળદર (બ) અબીલ (ક) હિંગળો

(૨૦) પાળિયો કયાં છે ? ક

(અ) ભાગોળે (બ) ચોકમાં (ક) પહાડ ઉપર ક

(૨૧) ચોકીદારની મૂર્તિ જોઈને કોણ ભાગી ગયું ?

(અ) બાળકો (બ) પોલીસ (ક) ચોર

(૨૨) શિલ્પીએ પોતાના રૂપ, રંગ અને આકાર ધરાવતી કેટલી મૂર્તિઓ બનાવી ? અ

(અ) દશ (બ) અગિયાર (ક) એકવીસ

(૨૩) દૂતને નવાઈ લાગી, કારણ કે.... બ

(અ) ઘરમાં ઠેર ઠેર મોહન ઊભો હતો.

(બ) એકસાથે અગિયાર મોહન ઊભા હતા.

(ક) મોહન તેને જોઈને મોટેથી હસવા લાગ્યો.

(૨૪) રેશ્માના પિતાનું નામ શું છે ? ક

(અ) રસિકભાઈ (બ) નંદુભાઈ (ક) કિરીટભાઈ અ

(૨૫) રેશ્માના ગામનું નામ શું છે ?

(અ) કરમભાઈ (બ) રતનભાઈ (ક) કિરીટભાઈ

(૨૬) અશોકભાઈ કઈ સોસાયટીમાં રહે છે ? ક

(અ) સંગીતા (બ) મિત્રમિલન (ક) અંબિકા

(૨૭) મોરનાં પીંછામાં રંગબેરંગી શું જડી છે ? બ

(અ) કીકી (બ) ટીલડી (ક) ધાર

(૨૮) બકરી અને ડોસીની ઝૂંપડી કયાં જોવા મળે છે ? **ક**

(અ) આભમાં (બ) બિલાડીની આંખમાં (ક) ચાંદાની થાળીમાં

(૨૯) આભલાની ચૂંદડી શાનાથી મઢેલી છે ? **બ**

(અ) કૂંપળોથી (બ) નવ લખ તારલાથી (ક) ચકચકતી કીકીઓથી

(૩૦) અકબરે બિરબલને એક અઠવાડિયામાં કેટલા મૂરખના સરદારોને લાવી દરબારમાં હાજર કરવા કહ્યું ? **ક**

(અ) ચાર (બ) આઠ (ક) છ

(૩૧) ઘોડે સવારે ઘાસનો ભારો કયાં રાખ્યો હતો ? **અ**

(અ) માથા ઉપર (બ) બગલમાં (ક) ઘોડાની પીઠ પર

(૩૨) છઠ્ઠો મૂરખનો સરદાર કોણ હતો ? **અ**

(અ) અકબર (બ) બિરબલ (ક) દરબારી

(૩૩) એક માણસ રેતીના ઢગલામાં શું શોધતો હતો ? **ક**

(અ) સોનાની વીંટી (બ) કાંડા ઘડિયાળ (ક) હીરાની વીંટી

(૩૪) ઊંટની કઈ આંખ ફૂટેલી હતી ? **અ**

(અ) જમણી (બ) ડાબી (ક) એકેય નહિ

(૩૫) ગુસ્સે થયેલો વેપારી ફકીરને કોની પાસે લઈ ગયો ? **બ**

(અ) ગુરુ પાસે (બ) રાજા પાસે (ક) ન્યાયાધિશ પાસે

(૩૬) ઊંટ વિશે ફકીરે જે વર્ણન કર્યુ તે તેની કઈ શકિતનું પરિણામ હતું ? **બ**

(અ) નિર્ણય શકિત (બ) અવલોકન શકિત (ક) જાદુઈ શકિત

(૩૭) નરેન્દ્ર કોનો દીકરો હતો ? **અ**

(અ) દત્તબાબુનો (બ) કરમચંદનો (ક) વિઠ્ઠલનાથનો

(૩૮) મા ભુવનેશ્વરી નરેન્દ્રને કોના વિશે વાતો કરી રહી હતી ? **બ**

(અ) ભીમ વિશે (બ) હનુમાન વિશે (ક) કૃષ્ણ વિશે

(૩૯) હનુમાનજી આકાશમાં ઊડી શકતા હતા, કારણ કે.... **ક**

(અ) તેમનું શરીર ખૂબ હલકું હતું. (બ) તેમનામાં મંત્રનું બળ હતું. (ક) તેઓ વાયુપુત્ર

(૪૦) છોડનાં પાંદડા કોણ ખાઈ ગયું ? **અ**

(અ) બકરી (બ) ગાય (ક) ભેંસ

(૪૧) " ખરેખર પંખીની જાત જ દયાળ છે ! " આ વાકય કોણ બોલે છે ? **બ**

(અ) છોડ (બ) વાદળી (ક) ઝાડ

(૪૨) પંખીઓએ છોડને પાણી કેવી રીતે પાયું? **બ**

(અ)પાંખમાં પાણી લાવીને (બ) ચાંચમાં પાણી લાવીને (ક) વાદળી વરસાવીને

(૪૩) આપણે ભારતમાતાને ગમવા શું કરવું જોઈએ ? **બ**

(અ) સૈનિક બનવું જોઈએ (બ) આઝાદીની રક્ષા કરવી જોઈએ (ક) ખૂબ ભણવું જોઈએ.

(૪૪) બાળકો કોને નમવાની વાત કરે છે ? ક

(અ) માતા પિતાને (બ) મૂર્તિને (ક) અફસર સાહેબને

(૪૫) બાળક બચુડા સાથે કઈ રમત રમવાની વાત કરે છે ? અ

(અ) સૈનિક સૈનિકની (બ) ગેડી દડાની (ક) પકડદાવની

(૪૬) કાગળિયામાં વીંટાળીને હું... ક

(અ) બાપુજીની ટોપી લઈ આવું (બ) ઘરમાંથી સોટી લઈ આવું (ક) બાના ચશ્મા લઈ આવું

(૪૭) કોઈની દાનત મેલી હશે તો આપણે શું કરીશું ? અ

(અ) દંડો ઉગામીશું (બ) ઝંડો ઊંચો કરીશું (ક) અફસરને મળીશું

(૪૮) કાગસા ગામ અમરેલી જિલ્લાના કયા તાલુકામાં આવેલું છે ? બ

(અ) રાજુલા (બ) ધારી (ક) મહુવા

(૪૯) હરિ અને અરજણ કયા ગામના હતા ? અ

(અ) સુખપુર (બ) રતનપુર (ક) લાલપુર

(૫૦) કટોકટીની પળે હરિ અને અરજણે કયું હિંમતભર્યુ કામ કર્યુ ? ક

(અ) બંદૂકમાંથી ગોળી છોડી. (બ) છરીનો ઘા કર્યો. (ક) હાકો કરતો અવાજ કર્યો.

(૫૧) રોજ બપોરે ગામને પાદર કવિને કોણ બોલાવે છે ? ક

(અ) તળાવ (બ) નદીની ભેખડો (ક) ઝાડની ડાળીઓ

(૫૨) ભણવામાં સમયે કવિને કોણ બોલાવે છે ? અ

(અ) એક નાનું તળાવ (બ) જંગલની કેડી (ક) ઝાડની ડાળીઓ

(૫૩) કામની વેળાએ કવિને રોજ કોણ બોલાવે છે ? બ

(અ) ડુંગળમાળ (બ) ઢાળ (ક) ખેતરોની હાર

(૫૪) કસ્તુરબાનો જન્મ કયાં થયો હતો ? બ

(અ) રાજકોટમાં (બ) પોરબંદરમાં (ક) જામનગરમાં

(૫૫) સત્યાગ્રહ આશ્રમ આજે કયા નામે ઓળખાય છે ? અ

(અ) સાબરમતી આશ્રમ (બ) ગાંધી આશ્રમ (ક) દાંડી આશ્રમ

(૫૬) આગાખાન મહેલ કયાં આવેલો છે ? ક

(અ) આગ્રામાં (બ) દિલ્લીમાં (ક) પૂનામાં

(૫૭) બાપુજી સેવાગ્રામ હતા ત્યારે કસ્તુરબા કયા ગયા હતા ? બ

(અ) આફ્રિકા (બ) મરોલી (ક) સાબરમતી આશ્રમ

(૫૮) કસ્તુરબા સ્વભાવે કેવા હતા ? ક

(અ) ટેકીલા (બ) ધર્મપરાયણ (ક) ટેકીલા અને ધર્મપરાયણ

(૫૯) કસ્તુરબા સાંજની ગાડીમાં શા માટે ન આવ્યા ? અ

(અ) એ ગાડીમાં ભાડું વધુ હતું. (બ) બાને ઓચિંતું કામ આવી પડયું

(ક) એ ગાડી લોકલ હતી.

બ

(૬૦) નંદન કેમ કંઈ જ કરી શકતો નથી ?

(અ) તે આળસુ છે તેથી. (બ) તે મોડો ઊઠે છે તેથી. (ક) તે થાકી જાય છે તેથી.

અ

(૬૧) નંદન વહેલો ઊઠવા લાગ્યો, કારણ કે...

(અ) તેને સોનેરી પંખી જોયું હતું. (બ) તેની ઊંઘ ઓછી થઈ ગઈ હતી. (ક) તેને શિક્ષક સજા કરે છે.

બ

(૬૨) નંદન વહેલો ઊઠી ફરવા જવા લાગ્યો તેથી શું થયું ?

(અ) તેના મામા ખુશ થયા. (બ) તે ત્રીજા નંબરે પાસ થયો. (ક) તેને શરદી રહેવા લાગી

બ

(૬૩) જીવરાજ કોને પોતાના સંતાન સમજવા લાગ્યો હતો ?

(અ) પોતાના પાડોશીનાં સંતાનને (બ) પોતાનાં ઢોર ઢાંખરને (ક) પોતાની બહેનના સંતાનને

ક

(૬૪) કોઈ માણસને એરંડાનાં પાન તોડતાં જોઈને જીવરાજે શું કયુ ?

(અ) લાકડી લઈ ઊભો થયો (બ) મોટેથી બૂમો મારવાનું શરૂ કર્યુ (ક) માથા લગી ગોંદડું તાણી સૂઈ ગયો

ક

(૬૫) જીવરાજની વાડીમાં અંધારામાં એરંડાનાં પાન તોડવા કોણ આવ્યું હતું ?

(અ) વેલજી (બ) શામજી (ક) નાનજી

ધોરણ :– ૫

પ્રશ્ન :– ૧ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ☐ માં લખો.

અ

(૧) ચબૂતરો કયાં છે ?

(અ) પાદરમાં (બ) વાડીએ (ક) ચોરામાં (ડ) પાદરમાં

અ

(૨) ચબૂતરામાં દાણા ખાવા આવે છે ?

(અ) પક્ષીઓ (બ) પ્રાણીઓ (ક) જીવજંતુઓ (ડ) બાળકો

બ

(૩) ચબૂતરો ગામની શું વધારે છે ?

(અ) આબરૂ (બ) શોભા (ક) માન (ડ) પ્રસિધ્ધિ

ક

(૪) ' પર્વત તારા ' કાવ્યના કવિ કોણ છે ?

(અ) અનિલ જોશી (બ) સુંદરમ (ક) સુરેશ દલાલ (ડ) રમેશ પારેખ

ક

(૫) કવિએ ઈશ્વરના ' પ્હોળા ખંભા ' કોને કહ્યા છે ?

(અ) વૃક્ષને (બ) ખડકને (ક) પર્વતને (ડ) સૂર્યને

ક

(૬) કવિને હોડીને કોણ હંકારશે ?

(અ) નાવિક (બ) ઈશ્વર (ક) કવિ પોતે (ડ) ઈશ્વર

અ

(૭) સાધુ મોચી પાસે શા માટે ગયો ?

(અ) પગરખાં સીવડાવવા (બ) આશીર્વાદ આપવા (ક) પારસમણિ આપવા (ડ) શિષ્ય બનાવવા

અ

(૮) મોચી કયાં રહેતો હતો ?

(અ) કાશીમાં (બ) હરદ્વારમાં (ક) મથુરામાં (ડ) વૃંદાવનમાં

(૯) સાધુને મોચીનો કયો ગુણ સ્પર્શી ગયો ? અ

(અ) પ્રામાણિકતા (બ) ચતુરાઈ (ક) કુશળતા (ડ) કાબેલિયત

(૧૦) ' મહેનતનો રોટલો ' બોધકથામાં શાનું ગૌરવ કરવામાં આવ્યું છે ? ડ

(અ) ધનનું (બ) શિક્ષણનું (ક) સુંદરતાનું (ડ) શ્રમનું

બ

(૧૧) ' મહેનતનો રોટલો ' બોધકથાના લેખક કોણ છે ?

(અ) પન્નાલાલ શાહ (બ) પન્નાલાલ પટેલ (ક) જયોતીન્દ્ર દવે (ડ) રમણ સોની

અ

(૧૨) ' સુંદર સુંદર' કાવ્યના કવિ કોણ છે ?

(અ) મધુરમ (બ) સુરેશ દલાલ (ક) રમેશ પારેખ (ડ) સુંદરમ

(૧૩) પૃથ્વી પરની બધી જ વસ્તુઓને સુંદર કોણ બનાવી છે ? બ

(અ) કુદરતે (બ) પ્રભુએ (ક) માનવે (ડ) જાદુગરે

(૧૪) શું શાંત છે ? ડ

(અ) ધરતી (બ) વન (ક) સરોવર (ડ) સમીર

(૧૫) ' વિભુ ' શબ્દનો અર્થ શો થાય છે ? બ

(અ) મધુરમ (બ) પ્રભુએ (ક) સમીર (ડ) ભગવાન

(૧૬) લેખકના ઓળખીતા સજ્જનની કઈ ઈન્દ્રિય ઓછુ કાર્ય કરતી હતી ? ક

(અ) આંખ (બ) નાક (ક) કાન (ડ) જીભ

(૧૭) નીચેનામાંથી કયા લેખક હાસ્યલેખક નથી ? અ

(અ) વિનોદ ભટ્ટ (બ) અશોક દવે (ક) ગુણવંત શાહ (ડ) જયોતીન્દ્ર દવે

(૧૮) કયુ પીણું ઝાડના બીજની ભૂકીમાંથી બને છે ? ક

(અ) ચા (બ) કોફી (ક) કોકો (ડ) એક પણ નહી

અ

(૧૯) " હવે રજા લઉ છું " આ વાકય કોણ બોલે છે ?

(અ) લેખક (બ) સજ્જન (ક) નોકર (ડ) શ્રીમતીજી

(૨૦) જે શબ્દ કોઈ ચોકકસ વ્યકિત, સ્થળ કે પદાર્થની ઓળખ સૂચવે છે તે શબ્દને શું કહે છે ? ડ

(અ) સર્વનામ (બ) ક્રિયાપદ (ક) સંજ્ઞા (ડ) વિશેષણ

બ

(૨૧) ' નર્મદામૈયા ' પાઠના લેખક કોણ છે ?

(અ) રમણ પાઠક (બ) રમણલાલ સોની (ક) રમણલાલ સોની (ડ) કાકા કાલેલકર

(૨૨) નર્મદા કયા પ્રદેશમાંથી નીકળે છે ? ક

(અ) ગુજરાતમાંથી (બ) મહારાષ્ટ્રમાંથી (ક) મધ્યપ્રદેશમાંથી (ડ) હિમાલયમાંથી

(૨૩) નર્મદા કિનારે આવેલું પ્રાચીન તીર્થ કયું છે ? અ

(અ) શુકલતીર્થ (બ) ગલતેશ્વર (ક) સોમનાથ (ડ) દ્વારકા

(૨૪) ' નર્મદા ' શબ્દનો અર્થ શો થાય છે ? ડ

(અ) પૈસા આપનાર (બ) ધન આપનાર (ક) સમૃદ્ધિ આપનાર (ડ) આનંદ આપનાર

(૨૫) ગૌરીશંકર મંદિરને કેટલાં પગથિયા છે ? [ક]

(અ) 101 (બ) 105 (ક) 108 (ડ) 110

(૨૬) રાધાનું શું ખોવાણું છે ? [બ]

(અ) મોતી (બ) ઝાંઝર (ક) બંગડી (ડ) નથણી

(૨૭) શ્રીકૃષ્ણ ગોપીઓને રાસ રમવા કયા ઝાડ નીચે બોલાવે છે ? [ડ]

(અ) આંબા (બ) લીંમડો (ક) આસોપાલવ (ડ) કદંબ વૃક્ષ

(૨૮) શ્રીકૃષ્ણ કદંબના વૃક્ષ નીચે બેસીને શું વગાડે છે ? [બ]

(અ) ઢોલ (બ) બંસી (ક) નગારું (ડ) પીપુડી

(૨૯) ' ઉગમણે આભમાં ' એટલે....... [અ]

(અ) પૂર્વમાં (બ) પશ્ચિમમાં (ક) દક્ષિણમાં (ડ) ઉત્તરમાં

(૩૦) પંખીની પાંખ અને ચાંચમાં વગડા ને ઝરણાનું શું લહેરે છે ? [ડ]

(અ) ઘાસ (બ) પહાડ (ક) મેદાન (ડ) ગાન

(૩૧) ધરતીની મહેક પીને કોણ ચકચૂર થયું છે ? [ડ]

(અ) ઘાસ (બ) કિરણો (ક) ઉમંગ (ડ) વાયુ

(૩૨) કિરણોના ઝીણા સૂર કયાં રેલાઈ રહ્યા છે ? [બ]

(અ) મનમાં (બ) ઝાકળમાં (ક) ઘાસમાં (ડ) ઝરણામાં

(૩૩) ' ચરણોમાં ' કાવ્યના કવિ કોણ છે ? [અ]

(અ) યોસેફ મેકવાન (બ) સુરેશ દલાલ (ક) ધર્મેન્દ્ર માસ્તર (ડ) નટવર પટેલ

(૩૪) વાલો કેસરિયો ઘોડા વેચવા કયાં ગયો હતો ? [ક]

(અ) મેળામાં (બ) ગરણી ગામે (ક) વડોદરા (ડ) શેઠને ત્યાં

(૩૫) વાટખરચી માટે કેસરિયાએ કેટલા રૂપિયા લીધાં ? [અ]

(અ) પાંચ સો (બ) હજાર (ક) સો (ડ) બે હજાર

(૩૬) શેઠે કેસરિયાને કેટલા રૂપિયાનું બિલ ભરવા કહ્યું ? [અ]

(અ) પાંચ સો (બ) હજાર (ક) બસો (ડ) દસ હજાર

(૩૭) જુવાન મરાઠાને કોનામાં ફરિશ્તાના દર્શન થયા ? [બ]

(અ) આઈમા (બ) વાલા કેસરિયામાં (ક) શેઠમાં (ડ) સિપાઈમાં

(૩૮) જુવાન મરાઠો કયાંનો સૂબો બન્યો ? [બ]

(અ) વડોદરાનો (બ) અમરેલીનો (ક) ગરણીનો (ડ) ગાયકવાડનો

(૩૯) પુસ્તક લેવા આવનાર અબ્રાહમનો કયો ગુણ શિક્ષકને સ્પર્શી ગયો ? [ડ]

(અ) જિજ્ઞાસા (બ) નમ્રતા (ક) મહેનતુ સ્વભાવ (ડ) સત્યપ્રિયતા

(૪૦) ભૂલને માફ કરી દેનાર શિક્ષકમાં લિંકન શાનાં દર્શન કરે છે ? [અ]

(અ) ઉદારતાનાં (બ) મોટાઈનાં (ક) વત્સલતાનાં (ડ) શૈક્ષણિક મૂલ્યોનાં

(૪૧) થોડા દિવસ કામ કરવાનો મોકો આપવાનું લિંકન શિક્ષકને શા માટે કહે છે ? [અ]

(અ) પુસ્તકનું મૂલ્ય ચૂકવવવા (બ) પૈસા મેળવવા (ક) સેવા માટે (ડ) મનની શાંતિ

(૪૨) અમેરિકાના ભૂતપૂર્વ રાષ્ટ્રપ્રમુખનો જીવનપ્રસંગ કયા પાઠમાં છે ? બ

(અ) મહેનતનો રોટલો (બ) ભૂલની સજા (ક) મૂલ્યવાન ભેટ (ડ) કેટલાક પ્રસંગો

(૪૩) ' ભૂલની સજા ' પાઠના લેખક કોણ છે ? અ

(અ) પ્રકાશ લાલા (બ) દોલત ભટ્ટ (ક) રમણ સોની (ડ) જયોતીન્દ્ર દવે

(૪૪) સોનાની સાંકળેથી શું બાધ્યું છે ? ક

(અ) સાંકળ (બ) પાટલો (ક) હિંડોળો (ક) પલાણ

(૪૫) શ્રીકૃષ્ણે બાજુબંધ – બેરખા કયાં પહેર્યા છે ? અ

(અ) પગે (બ) માથે (ક) બાંધે (ક) ગળામાં

(૪૬) ' હંસલા ઘોડા' નો શો અર્થ છે ? બ

(અ) હંસ અને ઘોડા (બ) હંસ જેવી ચાલવાળા ઘોડા (ક) ચતુર ઘોડા (ડ) એ નામના ઘોડા

(૪૭) ઘોડાને શાનાં પલાણ છે ? ક

(અ) સોનાનાં (બ) રૂપાનાં (ક) પિત્તળના (ક) પોલાદનાં

(૪૮) સુરવાલ શામાંથી બનાવેલો છે ? ક

(અ) રેશમમાંથી (બ) કિનખાબમાંથી (ક) મખમલમાંથી (ડ) માદરપાટમાંથી

(૪૯) વોલ્ટરના અંતરમાં ઊંડે ઊંડે શું ચમકી રહ્યું હતું ? બ

(અ) ઓલિમ્પિક (બ) વ્હીલ ચેર (ક) આશા (ડ) ટપલી

(૫૦) વોલ્ટર કોને પોતાના ' શાંત મૂંગા દોસ્તો ' કહે છે ? અ

(અ) પોતાના પગને (બ) ભગવાનને (ક) પોતાની માતાને (ડ) કેલિપર્સને

(૫૧) વોલ્ટર હરિફાઈ જોવા મેદાનમાં કોના સહારે ગયો ? બ

(અ) માતાના સહારે (બ) ઘોડીના સહારે (ક) પટ્ટાને સહારે (ડ) કૂદકાને સહારે

(૫૨) ' અપંગના ઓજસ ' પાઠના લેખક કોણ છે ? અ

(અ) કુમાળપાળ દેસાઈ (બ) પ્રકાશ લાલા (ક) દોલત ભટ્ટ (ડ) રમણ સોની

(૫૩) ભીમરાવની માતાને સાચી અંજલિ આપવા માટે તેના પિતા શું કરવા માગે છે ? ક

(અ) ભીમરાવને સારો નાગરિક બનાવવા માગે છે. (બ) ભમરાવને હૃદયસરસો ચાંપવા માગે છે.

(ક) ભીમરાવને સારું શિક્ષણ આપવા માગે છે. (ડ) પત્નીની સમાધિ પર ફૂલો ચઢાવવા માગે છે.

(૫૪) લેખકે ' રત્ન તે ઢાંકયું રહે ? આ વાકય કોના માટે લખ્યું છે ? ડ

(અ) સયાજીરાવ ગાયકવાડ માટે (બ) ઓફિસના પટાવાળા માટે

(ક) પિતા રામજીભાઈ માટે (ડ) ભીમરાવ આંબેડકર માટે

(૫૫) આંબેડકરે સામાજિક ઉત્થાનની અનેક પ્રવૃત્તિઓ કરવા કઈ સંસ્થા સ્થાપી ? અ

(અ) ' બહિષ્કૃત હિતકારિણી સભા' (બ) ' બહિષ્કૃત અહિતકારિણી સભા'

(ક) જ્ઞાતિસંસ્થા ઉત્થાન (ડ) પ્રબુદ્ધ ભારત

(૫૬) ' સ્વાવલંબન જ સાચી સહાય છે. ' – એ સૂત્ર આપણને કોણે આપ્યું ? અ

(અ) બાબાસાહેબ આંબેડકરે (બ) બુદ્ધે (ક) જયોતિબા ફૂલેએ (ડ) વિનોબા ભાવેએ **ક**

(૫૭) ' ભારતરત્ન : ડો.આંબેડકર' પાઠ કોણે લખ્યો છે ?

(અ) આંબેકર પોતે (બ) કુમારપાળ દેસાઈએ (ક) હાસ્યદા પંડયાએ (ડ) રમણ સોનીએ

(૫૮) હોળી રમવા કોની ટોળી આવી છે ? **ક**

(અ) પશુ (બ) વાંદરા (ક) ઘેરૈયા (ડ) પક્ષી **ક**

(૫૯) હોળીના દિવસે શું ઉડાડવામાં આવે છે ?

(અ) ધૂળ (બ) પાણી (ક) ગુલાલ (ડ) અબીલ

(૬૦) હોળીના દિવસે રંગ શામાં ભરવામાં આવે છે ? **અ**

(અ) પિચકારી (બ) ગાગર (ક) માટલામાં (ડ) મુઠ્ઠી **અ**

(૬૧) આપણું કામ આપણે કેવી રીતે કરવું જોઈએ ?

(અ) જાતે (બ) પરોક્ષ (ક) પરાવલંબનથી (ડ) કમાણી કરીને **અ**

(૬૨) જે ઘેર આવકાર કે આદર ન હોય, તે ઘેર આપણે શું કરવું જોઈએ ?

(અ) તે ઘેર ન જવું જોઈએ. (બ) તે ઘેર જવું જોઈએ.

(ક) વરસાદ વેળા જવું જોઈએ. (ડ) ગરીબ થઈને જવું જોઈએ.

(૬૩) ' બાંધવ હોય અબોલડા , તોય પોતાની બાંય'– અહી પોતાની બાંયનો શો અર્થ થાય છે ? **ક**

(અ) હાથ (બ) ભુજા (ક) મદદ કરનાર (ડ) શરીર પરના કાપડ સમાન

(૬૪) કોનું નશીબ ચાલતું રહે છે ? **બ**

(અ) નશીબદારનું (બ) ઉદ્યમ કરનારનું (ક) વિદ્યા મેળવનારનું (ડ) પૈસાદારનું **અ**

(૬૫) પંક્તિ પૂરી કરો : ' હોય કામ મુશ્કેલ પણ........'

(અ) ઉદ્યમથી ઝટ થાય.(બ) કદી ફોગટ ન જાય.(ક) ચાલ ભાગ્ય ચલન્તનું(ડ) જાત વિના સૌ જુઠ્ઠુંજી

(૬૬) દસે દિશાએ ગુજરાતનું કોણ રક્ષણ કરે છે ? **બ**

(અ) જ્ઞાન (બ) દેવો (ક) નરનારી (ડ) સોમનાથ

(૬૭) ગુજરાતમાં નરનારી કેવાં છે ? **અ**

(અ) ન્યારા (બ) ન્યાયી (ક) સુંદર (ડ) સ્વાભિમાની

(૬૮) દુષ્કાળથી ભયાનક ક્ષણોમાં કોણ ધબકે છે ? **અ**

(અ) માણસ (બ) કૃષ્ણ (ક) અંબા (ડ) દેવો

(૬૯) બધાં છોકરા વર્ગમાં કેવી રીતે દોડી ગયા ? **અ**

(અ) ધક્કાધક્કી કરતા (બ) વાતો કરતા (ક) લડતાં લડતાં (ડ) ચોરી છુપીથી

(૭૦) પંકજે શાકમાર્કેટમાંથી શું ખરીદ્યુ ? **ક**

(અ) શાક (બ) બટાટા (ક) દૂધી (ડ) કોબી

(૭૧) અશ્વિને કોને હાથ પકડી રસ્તો ઓળંગાવ્યો ? **બ**

(અ) શાકવાળાને (બ) અંધને (ક) ખુશાલીને (ડ) મનનને

(૭૨) બાદશાહે સવારમાં તળાવ પાસે આવીને જોયું ત્યારે નવજુવાન શું કરતો હતો ? **ડ**

(અ) અદેખા ચોકીદાર સાથે ચર્ચા કરતો હતો. (બ) બાદશાહની રાહ જોતો હતો.
(ક) ઊભોઊભો પ્રાર્થના કરતો હતો. (ડ) ઠંડીમાં દીવાના પ્રકાશથી તાપતો હતો.

અ

(૭૩) અદેખા સિપાઈનું મો કેમ પડી ગયું ?
(અ) એની કપટભરી નીતિ ખુલ્લી પડી ગઈ હતી. (બ) બીરબલે તેની સામે જોયું.
(ક) તેની તબિયત બગડી ગઈ હતી. (ડ) રાજાએ તેને ધમકાવ્યો હત

અ

(૭૪) શહેરમાં બૌદ્ધ ભિક્ષુઓ આવવાના છે એ વાત તાઓએ કયાંથી સાંભળી ?
(અ) ઘરના નોકરો પાસેથી (બ) વેપારીની સ્ત્રી પાસેથી (ક) પડોશી પાસેથી (ડ) કોઈ ભિક્ષુ પાસેથી

અ

(૭૫) ભિક્ષુને પોતાની કઈ ભૂલ સમજાઈ ગઈ ?
(અ) તાઓની ભેટનો તેમણે અસ્વિકાર કર્યો હતો તે. (બ) પોતે નાની બાળાનું અપમાન કર્યુ હતું તે.
(ક) શેઠને ત્યાં પોતે દાગીના ભૂલીને આવ્યા હતા તે. (ડ) પોતે જુઠું બોલ્યા હતા તે.

ડ

(૭૬) મંજિલનો શો અર્થ થાય છે ?
(અ) મિત્ર (બ) મુસાફરીનુ લક્ષ્ય (ક) શકિત (ડ) રસ્તો

અ

(૭૭) અમે બાંધવો સરદારના કવિ કોણ છે ?
(અ) ઉષા ઉપાધ્યાય (બ) નીતા રામૈયા (ક) રમેશ પારેખ (ડ) પ્રકાશ લાલા

બ

(૭૮) જીવનના વિકાસ માટે કદમ કેવાં હોવાં જોઈએ ?
(અ) સ્થિર (બ) દોડતાં (ક) સાહસભર્યા (ડ) ધીમાં

Thank you

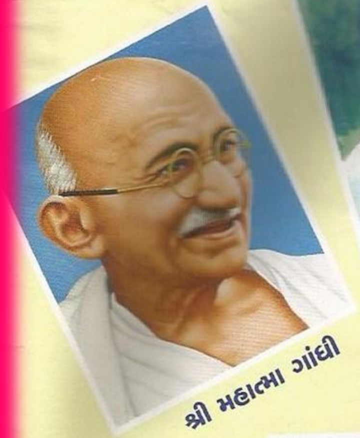

શ્રી મહાત્મા ગાંધી

શ્રી કસ્તૂરબા ગાંધી

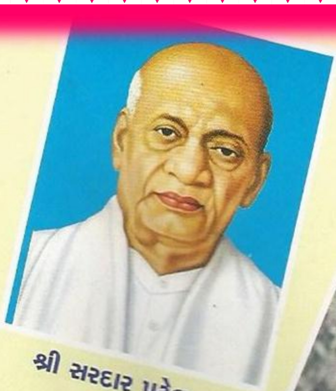

શ્રી સરદાર પટેલ

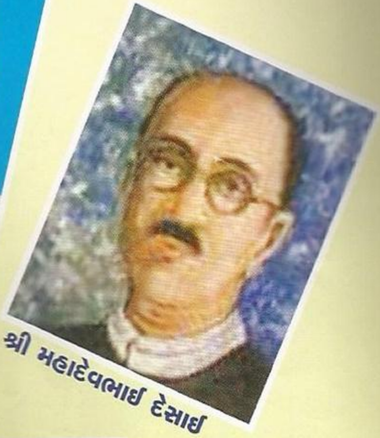

શ્રી મહાદેવભાઈ દેસાઈ

શ્રી શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા

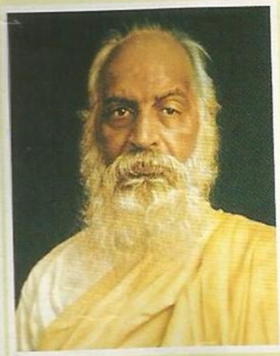

શ્રી વિઠ્ઠલભાઈ પટેલ

શ્રી દરબાર ગોપાલદાસ

શ્રી ઝવેરચંદ મેઘાણી

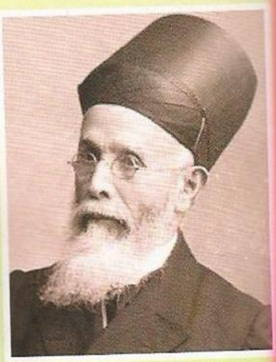

શ્રી દાદાભાઈ નવરોજી

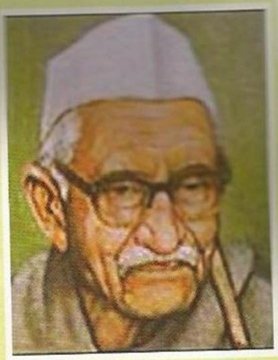

શ્રી રવિશંકર મહારાજ

શ્રી મેડમ કામા

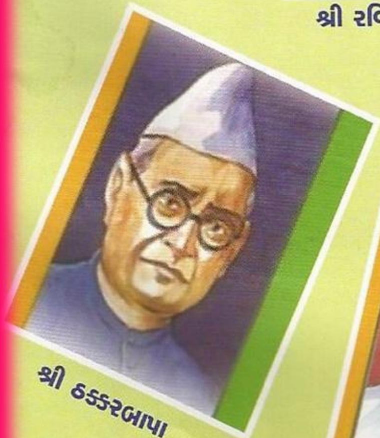

શ્રી ઠક્કરબાપા

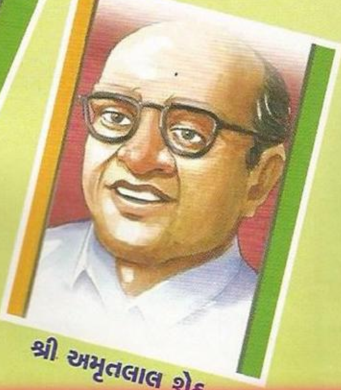

શ્રી અમૃતલાલ શેઠ

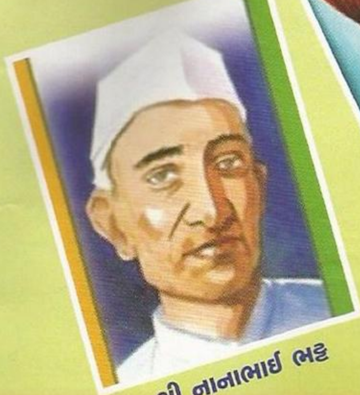

શ્રી નાનાભાઈ ભટ્ટ

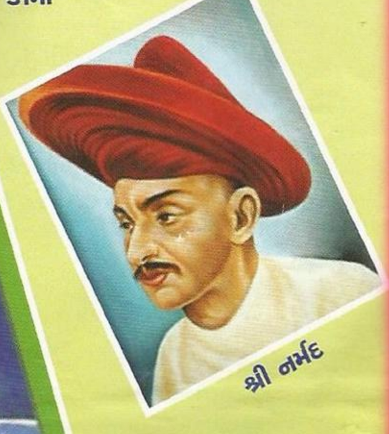

શ્રી નર્મદ